

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

REVISTĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 6 (298)

Anul X
11 februarie 1961

Și noi vrem să
vedem eclipsa de
Soare...

(pag. 8-9)

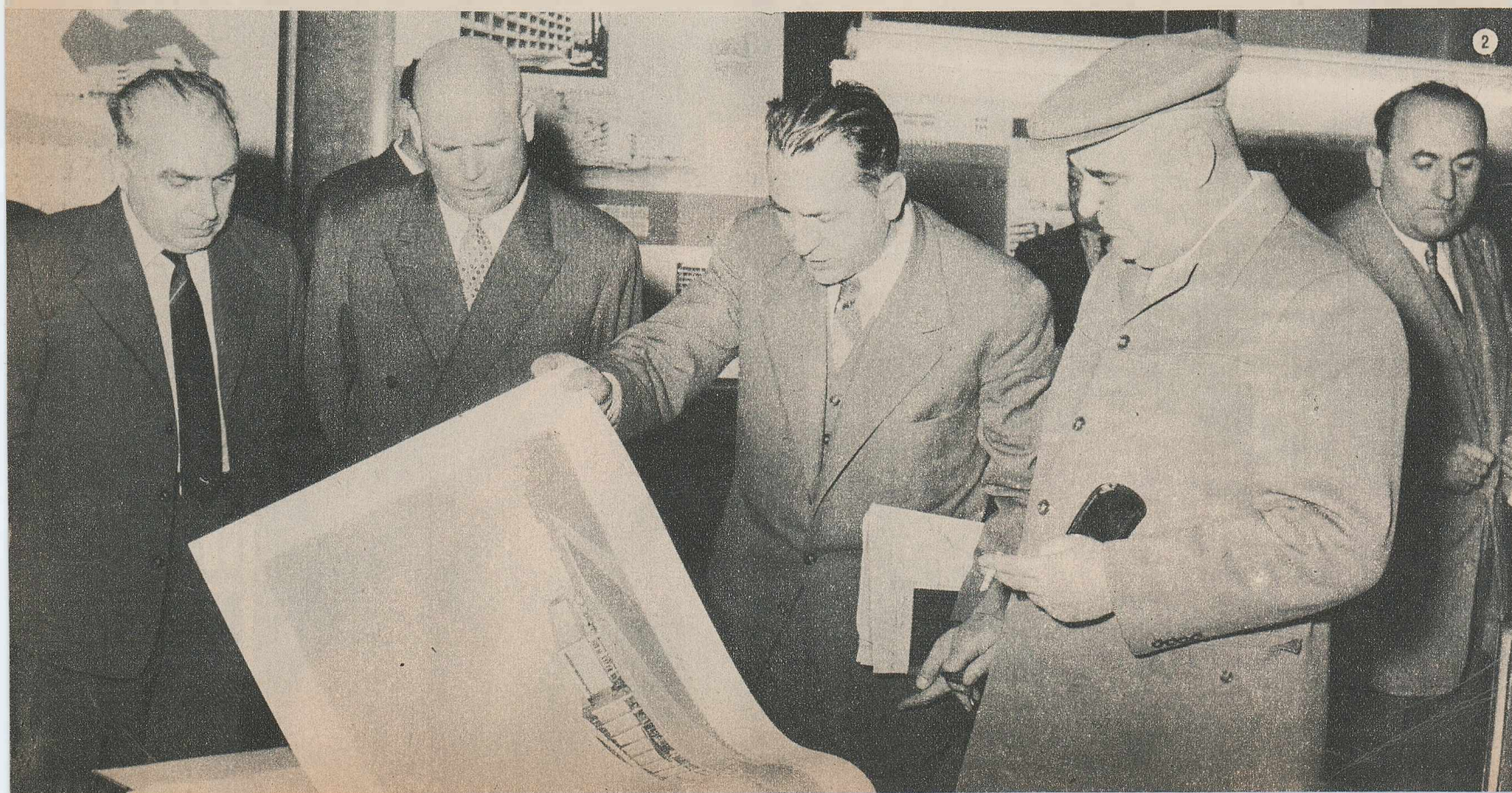

VIZITA TOVARĂŞILOR GHEORGHE GHEORGHIU-DEJ, CHIVU STOICA ŞI PETRE BORILĂ LA BRAŞOV

Aşa cum au anunţat ziarele, la 3 februarie tovarăşii Gheorghe Gheorghiu-Dej, Chivu Stoica şi Petre Borilă au vizitat oraşul Braşov unde, împreună cu alţi reprezentanţi ai organelor centrale şi ai organelor locale de partid şi de stat, au examinat probleme legate de planul de sistematizare a oraşului. A fost aprobată schiţa preliminară prezentată. De asemenea au fost date îndrumări privind dezvoltarea oraşului în cadrul planului de şase ani şi al programului de perspectivă. În perioada 1960-1965 se va construi în oraşul Braşov o suprafaţă locuibilă de circa 300.000 m p (10.000 de apartamente), cu lucrările aferente de canalizare, alimentare cu apă, energie electrică, gaz metan etc. S-au dat indicaţii pentru stabilirea spaţiilor comerciale necesare, pentru construirea unui cinematograful cu 800 de locuri, pentru amplasarea noii staţii de cale ferată, pentru îmbunătăţirea transportului în comun etc.

- ① Examinând macheta unuia din viitoarele cartiere ale oraşului Braşov.
② Sînt cercetate proiectele privitoare la sistematizarea oraşului Braşov.

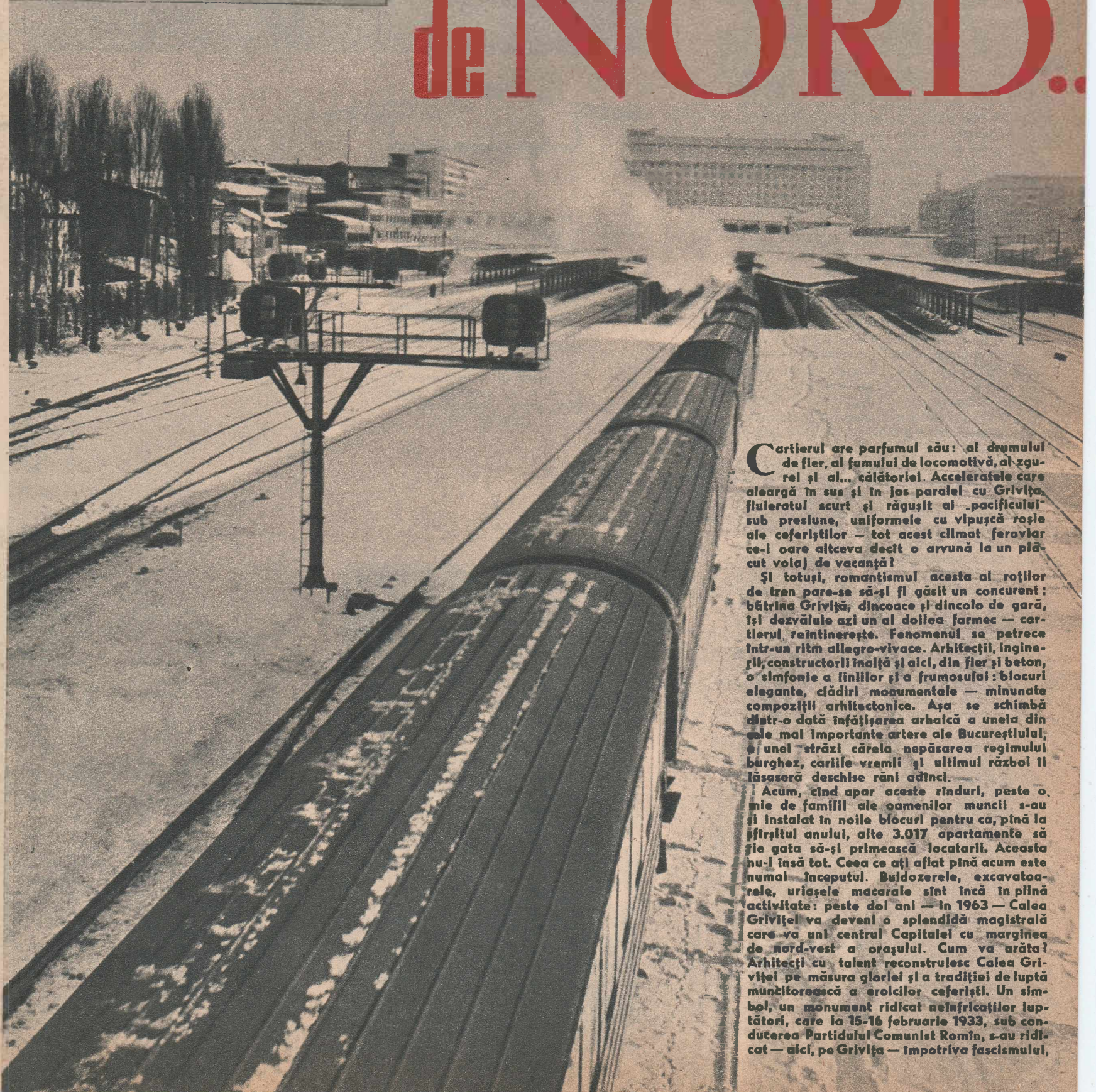
Foto AGERPRES

Dincolo de GARA de NORD..

Fotoreportaj de F. URSEANU (text)

și S. STEINER (fotografii)

Cartierul are parfumul său: al drumului de fier, al fumului de locomotivă, al zgurei și al... călătoriei. Acceleratele care aleargă în sus și în jos paralel cu Grivița, fluteratul scurt și răgușit al „pacificului” sub preslune, uniformele cu vipușcă roșie ale ceferiștilor — tot acest climat feroviar ce-l oare altceva decât o arvună la un plăcut voiaj de vacanță?

Și totuși, romantismul acesta al roților de tren pare-se să-și fi găsit un concurent: bătrâna Grivița, dincoace și dincolo de gară, și dezvoltarea azi un al doilea farmec — cartierul reînflinerește. Fenomenul se petrece într-un ritm allegro-vivace. Arhitecții, inginerii, constructorii înalță și aici, din fier și beton, o simfonie a liniilor și a frumosului: blocuri elegante, clădiri monumentale — minunate compoziții arhitectonice. Așa se schimbă dintr-o dată înfățișarea arhaică a unuia din cele mai importante artere ale Bucureștilor, și unei străzi cărora nepăsarea regimului burghez, carliile vremii și ultimul război li lăsaseră deschise răni adânci.

Acum, când apar aceste rinduri, peste o mie de familii ale oamenilor muncii s-au și instalat în noile blocuri pentru că, până la sfârșitul anului, alte 3.017 apartamente să fie gata să-și primească locatarii. Aceasta nu-l însă tot. Ceea ce ați aflat până acum este numai începutul. Buldozerele, excavatoarele, uriașele macarale sînt încă în plină activitate: peste doi ani — în 1963 — Calea Griviței va deveni o splendidă magistrală care va uni centrul Capitalei cu marginea de nord-vest a orașului. Cum va arăta? Arhitecții cu talent reconstruiesc Calea Griviței pe măsura gloriei și a tradiției de luptă muncitorească a eroicilor ceferiști. Un simbol, un monument ridicat neînfricaților luptători, care la 15-16 februarie 1933, sub conducerea Partidului Comunist Român, s-au ridicat — aici, pe Grivița — împotriva fascismului,

împotriva războiului, împotriva terorii, împotriva curbelor de sacrificiu, a mizeriei, a foametei dezlănțuite de oligarhia burgheză.

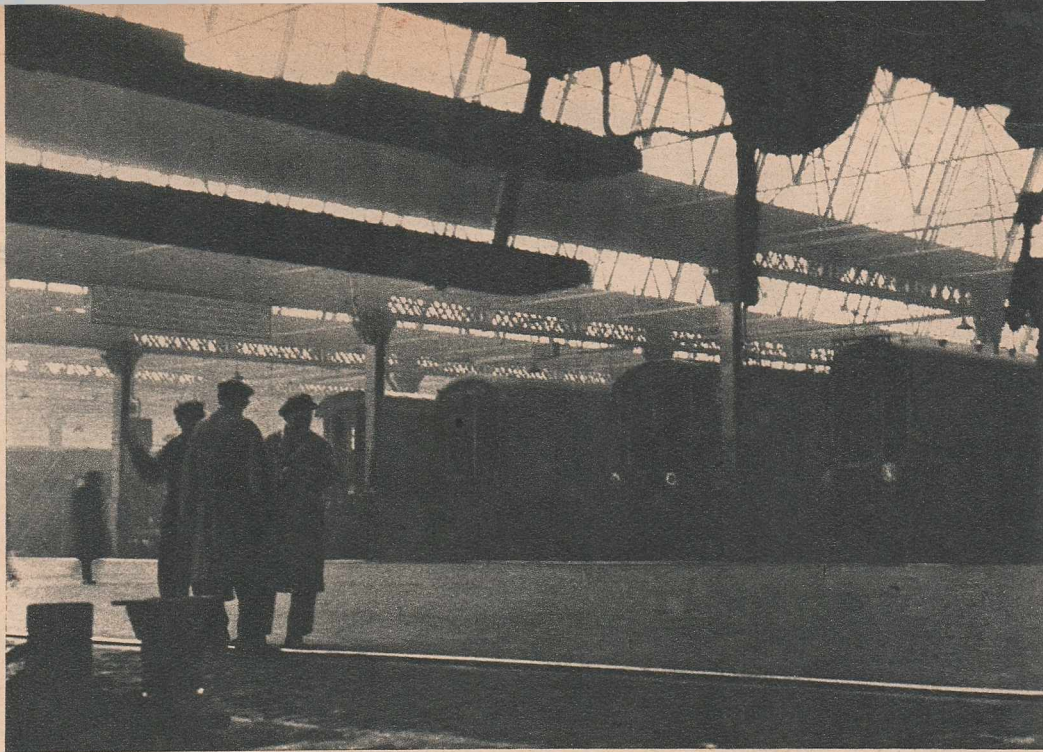
Nu întâmplător, în aceste zile, muncitorii și muncitoarele, cetățenii de aici și-au exprimat din nou toată recunoștința, toată dragostea, încrederea lor nețărmurită față de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — față de cel care a fost în fruntea eroicelor lupte de la Grivița din 1933: tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej este primul lor candidat în circumscripția electorală nr. 1 „Grivița Roșie” în alegerile de deputați în Marea Adunare Națională.

★

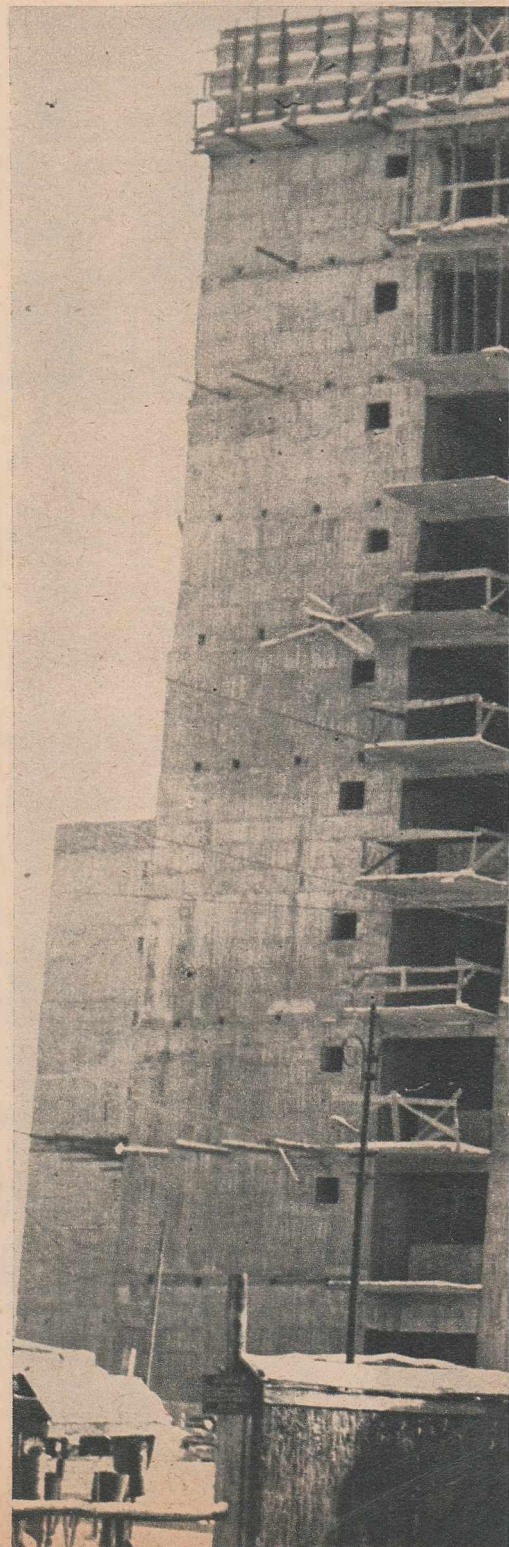
Pe Grivița au apărut steaguri: casele alegătorilor sînt în plină efervescență: cetățenii — ca pretutindeni în țară, de altfel — se pregătesc pentru apropiatele alegeri. O dată cu asta se face și obișnuitul bilanț: rodul activității de pînă acum. Cifre: una din ele: 28.000.000 lei! Este vorba de contribuția în bani, în ultimii doi ani, a muncitorilor din întreprinderile din cuprinsul raionului la uriașele fonduri investite de stat pentru ridicarea noilor construcții din raionul Grivița Roșie. Milioanele respective au izvorît din realizări peste plan, din beneficii peste plan, din elanul muncitorilor. Al ceferiștilor de la Grivița Roșie și de la depourile și atelierelor Direcției regionale C.F.R., al metalurgiștilor de la „Boleslaw Bierut”, al textilistelor de la „Dacia”, al muncitorilor de la fabrica de medicamente „Tableta”, al celor de la „Electrofar”. Altă cifră: 3.000.000. De data aceasta ea nu reprezintă lei, ci ore. Orele de muncă patriotică efectuate într-un singur an de cetățenii din raionul Grivița Roșie, mobilizați de deputați — aportul lor la ridicarea monumentalelor construcții, la înfrumusețarea cartierului, la întreținerea propriilor lor străzi, la construcțiile noilor școli, la electricizarea cartierului. Nici aceasta nu-i totul: grivițenii opun la ora aceasta peste o sută de mii de cărți ale zecilor de biblioteci publice, de casă și ale cercurilor de citit, celor o sută de circiumi și de spelunci cîte au existat în urmă cu mai puțin de un sfert de veac pe Calea Griviței.

...Peste o lună și jumătate — în primăvară — 1.500.000 de garoafe, de gladiole, de petunii vor trece din serele raionului în parcuri și scuaruri. În 1928 — își amintesc oamenii din partea locului — un muncitor de la „Vulcan” a plătit cu viața o plimbare printre trandafirii singurei grădini care exista pe atunci în cartier — parcul personal al unui mare latifundiar, proprietar și stăpîn absolut nu numai peste flori, ci și peste viețile oamenilor din Bucureștii-Noi. Pe locul acela se află azi una din cele mai frumoase grădini publice din Capitală — parcul „Nicolae Bălcescu”. Iar în serele din apropiere, la capătul Griviței, cresc și acum, în plină iarnă, mii de garoafe. Garoafe catifelate, roșii ca focul, din acelea cu care pionierii, muncitorii, cetățenii Griviței de azi, socialiste, aduc în aceste zile ale lui februarie un fierbinte și de neuitat omagiu celor care, cu aproape trei decenii în urmă, au luptat pentru marile realizări de azi, pentru cele și mai mari, de mîine.

Pe Grivița, la nr. 174, s-a deschis de curînd, la parterul unui bloc nou cu opt etaje, o nouă unitate comercială: un magazin alimentar cu autodeservire.

Colectivul de muncă din Centrul I montaj-vagoane al Atelierelor „Grivița Roșie” a realizat numai în două zile o economie de 28.360 lei. Este încă o contribuție a constructorilor de vagoane la angajamentul luat de întreaga întreprindere de a realiza în trimestrul I, în cinstea alegerilor, o economie de o jumătate de milion de lei și de a da beneficii peste plan tot o jumătate de milion de lei.

Între două curse cu locomotiva, tovarășul Ștefan Lungu, Erou al Muncii Socialiste și candidat pentru a doua oară în alegerile de deputați în Marea Adunare Națională, și-a rezervat o după-amiază pentru o întâlnire cu prietenii dragi de la „Grivița Roșie”. Mai ales că mulți dintre aceștia, votând în curînd pentru prima dată, este bine să afle de la vîrstnici ce însemnau și cum se desfășurau alegerile pe vremea de tristă amintire a regimului burghezo-moșieresc.

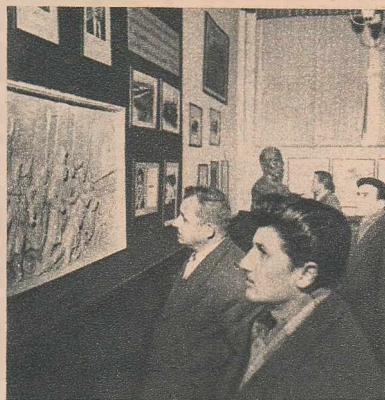
De-a lungul Griviței — dincoace și dincolo de Atelierele C.F.R. — pe o porțiune de numai doi kilometri, se construiesc acum 27 de clădiri monumentale de 7-8-12 și 13 etaje, destinate a fi locuințe confortabile pentru oamenii muncii din cartier: 3.017 apartamente care vor fi date în folosință, treptat, pînă la sfîrșitul acestui an. O uzină de termoficare va alimenta cu căldură și apă caldă toate clădirile de pe viitoarea magistrală.

1 *Tov. TUDOR BERBECARU, maistrul cazangiu la Atelierele „Grivița Roșie”. Cetățenii din circumscripția electorală „Giulești” l-au desemnat drept candidatul lor în alegerile de deputați în Marea Adunare Națională. Tovarășul Berbecaru este un vechi muncitor ceferist și un om cu mult simț de răspundere. Deși n-a fost pînă acum deputat, el a sprijinit cu multă energie acțiunea de înfrumusețare și extindere a electrificării cartierului Giulești.*

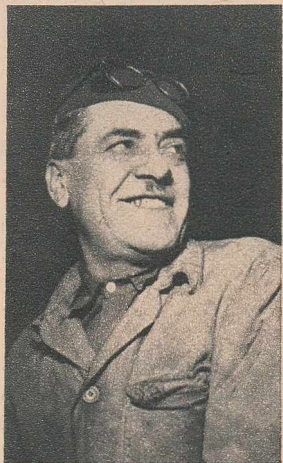

1

Muzeul „Grivița Roșie” este vizitat de numeroși cetățeni...

2 *Tov. GH. VETU, muncitor nituitor la centrul I vagoane al Atelierele „Grivița Roșie”, unde lucrează de aproape 40 de ani. A luat parte la grevele ceferiștilor din 1933. Cetățenii din Triaj l-au propus drept candidat la alegerile de deputați în sfatul popular orășenesc. Este a cincea oară de cînd candidează: de două ori ca deputat la sfatul raional și de trei ori la cel orășenesc. A dus o largă activitate legată de buna gospodărire a cartierului său.*

2

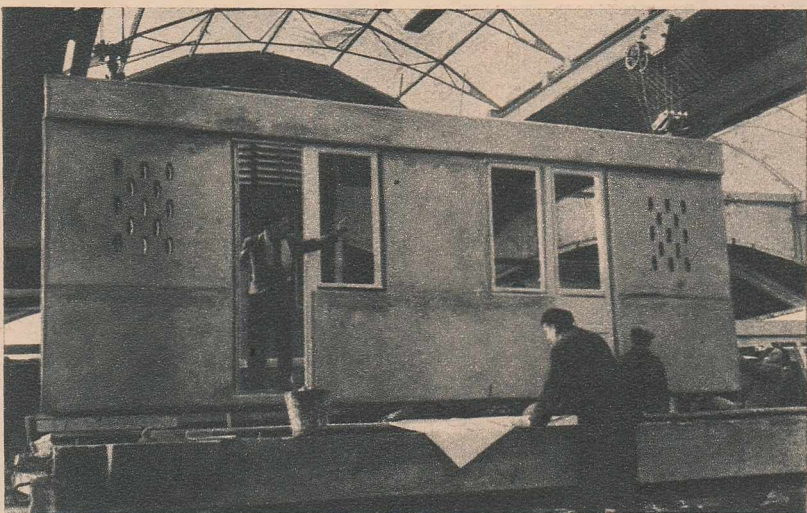

Mulți dintre acești tineri vor vota și ei pentru prima oară. Iată-i, așadar, primind la Casa alegătorului, din partea tovarășului Ion Ghiulescu, toate lămuririle legate de felul cum se vor desfășura alegerile.

3 *Tov. CONSTANTINA MARIN, tehniciană la Revizia de vagoane București-Grivița. 13 ani succesiv a fost aleasă secretară a organizației de bază P.M.R., iar de șapte ani deputată în Sfatul popular al raionului Grivița Roșie. Acum candidează pentru locul de deputat raional al circumscripției electorale 55. Acțiunile de muncă patriotică inițiate de tovarăsa Constantina Marin s-au concretizat în 5.000 de ore de muncă voluntară, la diverse lucrări de înfrumusețare a străzii Siret, la amenajarea unui solar pentru copiii cartierului etc.*

3

Pe Calea Griviței, chiar în inima uriașului șantier de construcții, s-a instalat recent un atelier mobil de fabricat... apartamente. Aici se confecționează pe bandă, din beton, din lemn, din sticlă, panouri prefabricate pentru pereții cite unui apartament întreg. Fiecare perete este gata tencuit, are montate toate instalațiile electrice și sanitare, ușile și geamurile vopsite. Un întreg sistem de macarale plasează apoi panourile la etajele respective. Capacitatea de producție a acestei... fabrici de construit blocuri este de patru apartamente pe zi. Prin această metodă se construiesc pe Grivița șapte blocuri a șapte etaje, cu aproape o mie de apartamente...

4 *Tov. VASILE APOSTOL, de profesiune muncitor sudor, acum locuitor de secretar al comitetului de partid al Atelierele C.F.R. „Grivița Roșie”. Candidează pentru prima oară ca deputat în Sfatul popular al raionului Grivița Roșie. Tovarășul Apostol se bucură de dragostea și încrederea muncitorilor în mijlocul cărora a lucrat ca muncitor și — mai tîrziu — ca activist de partid.*

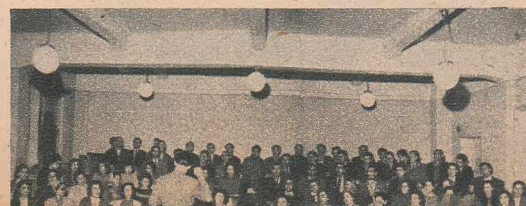
4

5 *Tov. ION ȚURLETE, maistrul în atelierul Depoului C.F.R. București-călători. Lucrează la calea ferată de pe vremea uceniciei. În producție el a realizat numai în ultimii trei ani peste 30 de inovații, care au adus importante economii întreprinderii. Acum, tov. Țurlete candidează pentru a doua oară ca deputat în Sfatul popular al raionului Grivița Roșie.*

5

Fotoreporterul a surprins în plină repetiție corul Clubului C.F.R. „Grivița Roșie” — cor care aduce un aport substanțial la activitatea cultural-artistică a raionului.

Sute de familii de cefe-riști s-au și instalat în elegantele și confortabile blocuri din piața Gării de Nord.

În aceste zile, oameni ai muncii, tineri și vîrstnici, cinstesc memoria eroilor ceferiști care sub conducerea P.C.R., la 15 și 16 februarie 1933, s-au ridicat la luptă împotriva condițiilor grele de muncă, împotriva fascismului, a războiului, a terorii dezlănțuite de regimul exploatator și criminal burghezo-moșieresc. În fotografie: la placa comemorativă a eroilor ceferiști, instalată în curtea Ateliereilor „Grivița Roșie“.

O alegere sub liberali

VĂZUTE

și

TRĂITE

de I. PELTZ

Sintem în anul 1920 și la cîrmă se află guvernul liberal, care pregătește alegerile.

Domn' șef Paraschiv Vrăbioiu, mai-marele jandarmilor postului Băneasa de lîngă București, e „măreț“: iar au nevoie de el boierii.

Domnul șef de post își scoate oglinjoara, suflă deasupra, o dată, de două ori, de trei ori, și se privește într-însa păunește.

Foarte obosit (a trudit de dimineață, pe la cunoscuți, și cu țuica, și cu drojdia, și cu vinașurile), răsufliă cam anevoie.

Îl chemase domn' Enache Gavriloiu, boier mare, cum îi place să fie numit, pentru că, mai cu depozitele de ches- tea, mai cu moara, a încropit frumusețe de gospodărie — o mie de pogoane de pămînt — icră — o sută de vie și un conac cît o gară de oraș mare — cu de toate...

— Mă, Paraschive, firai tu să fii... — i-a spus — îți cunoști datoria?

— Lăsați pe mine! Am cîțiva bolșevici care n-a salutat drapelul!... Nu-i las să voteze!

— E, cîțiva!... E vorba de mulți, mă, de prostime, de aproape tot satu', mă... Tu să nu te pierzi!

Aici sintem doar la o palmă de București. S-au stricat opincării. S-au înrăit. Aud că învățătorul s-a jurat să nu ne dea votul că, cică, la 1907 am împușcat zece mii de țărani... Că partidul nostru, liberal, e al teighe- tarilor, al moșierilor, al fabricanților... Vorbea ca din carte, mă, Paraschive, mă — și țărani cu gura căscată la el... Asta-i bolșevic sadea, nu mai încape indoială!

— L-am pus pe listă, coane Enache, nici o grijă! Îl belesc!

— Ce grijă, mă? Nu-i vorba d-asta! L-ai pus pe listă!... Ei, și? Îl bagi la beci, da' mirlanii? Mirlanii ce mă-sa fac? Fac pe dracu'! Vorba e vorbă, să nu voteze!

— Să nu voteze? — Să nu! Asta e! Au grijă ai noștri să voteze și pentru ei! Că tu doar îi știi și p-ai d-aici, care sînt cu noi (cam puțini, nu-i vorbă!), și p-ai de-i aducem din Capitală. Pricepi?

— Pricep! — Dă laba-ncoa! Așa! Ne-am înțeles?

— Ne-am înțeles! Și chiar în ziua aceea, i-a sosit „șefului“ de la București, un pluton de jandarmi și, împreună cu ajutorul, au bătut un gard de sîrmă la intra-

rea în sat. A avut „o vorbă“ și cu medicul de plasă, și cu sanitarul: a dat, adică, holera peste comună și nimeni nu mai are voie nici să iasă din sat, nici să-l calce. Nimeni dintre localnici, firește, pînă după alegeri, cînd... nu va mai fi urmă de holeră!

Domn' majur a pornit cu pasul mare să inspecteze comuna. E de unu' singur, nu se teme de nimeni că, zice, e foarte popular: bea cu oricine! S-a oprit la o căscioară.

— Hei, mă Vasile, unde ești?

Un omuleț scund și sprinten iese în bătătură.

— Ce-i, dom' șef?

— Cum merge?

— Bine, să zicem, c-altfel o pățim!

— Măăă... bolșevicule! Să nu ieși din colivie, că te arzi: știi doar că avem holeră-n sat!

— Am auzit — zîmbește omul cu tilc. Pînă după...

— Pliscu'!...

— Un' te duci? — strigă, supărat, la o bătrînă care purta un coș sub-suoră.

— La București.

— Ce-ai căpiat, femeie? Nu știi că nu-i voie? Da' în coș ce-ai?

— Ouă! Vreau să le vînd la oraș!

— Nu se poate! Dă

coșu' ncoa! Lasă ouăle!

Cu ouă cu tot! Așa!

Domnul majur a plecat mai departe.

...În ziua alegerilor n-a putut ieși din casă nici un locuitor al comunei; nici unul care nu era „invoit“ de el. Ceilalți — toți ceilalți — bănuși că votează contra guvernului, au fost sechestrați la domiciliu.

Spre uimirea populației s-au înfățișat magistratului care prezida, chipurile, operațiile electorale, o serie de mustăcioși și de burtoși, nu se știe de unde, care au votat toți cu guvernul. Au venit și puținii localnici de care stăpînirea era sigură!

Domnul șef Paraschiv Vrăbioiu făcea ordine. El și cu jandarmii de la București păzeau localul în care se vota: să nu care cumva să intre vreun bolșevic, adică vreun opozant.

... Cînd s-a făcut numărarea voturilor, boier Enache a constatat că au ieșit cu... douăzeci mai multe decît se cu- venea.

— Mde — făcu el, pe jumătate surprins, pe jumătate amuzat — s-a cam întrecut cu gluma Paraschiv: a greșit numărarea!... Nu-i nimic! Au ieșit ai noștri în unanimitate și... cu cîteva voturi în plus!

15 februarie 1961

ECLIPSA TOTALĂ de Soare

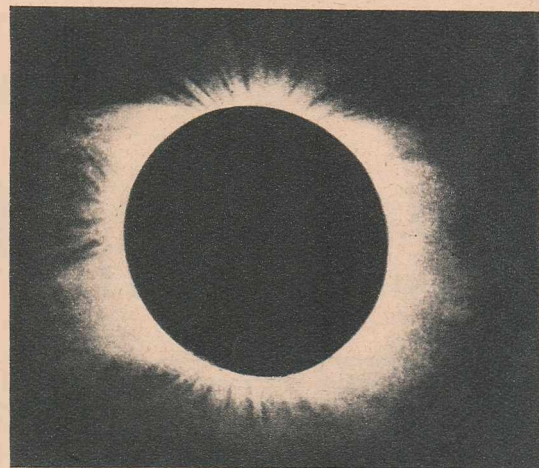
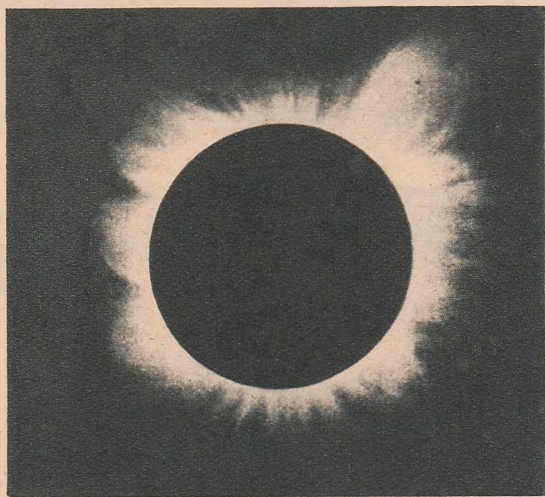
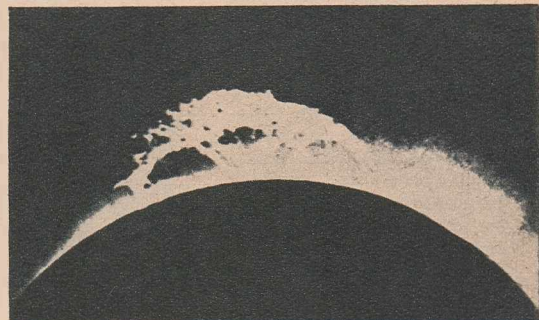
Acum 4096 de ani, locuitorii capitalei imperiului Chinei au asistat la decapitarea lui Ho și Hi, astronomii curții împărătești. Ei au fost condamnați la moarte din porunca împăratului, pentru că, deși era în sarcina lor, nu au anunțat din timp data eclipsei de Soare care avusese loc. Însemnarea găsită în documentele timpului ne dovedește că încă cu mult înaintea erei noastre astronomii puteau să prevadă datele eclipselor. Prevederea lor se baza pe numeroasele observațiuni făcute asupra acestora și astfel au putut deduce că eclipsa este un fenomen care se repetă la anumite intervale de timp. Au apărut o serie de reguli care, fără să explice natura fenomenului, dădeau totuși posibilitatea să se prevadă cu destulă exactitate data când vor avea loc. La chinezi asemenea reguli purtau numele de „perioada dragonică“, iar la chaldeeni „perioada lui Saros“), după care eclipsele se repetau în aceeași ordine, la un interval de 18 ani și 11,3 zile. Explicația științifică a eclipselor a rămas însă mult timp un mister, exploatat continuu de către toate religiile de pe glob. Dar în zilele noastre, când cunoștințele despre mișcarea corpurilor cerești în spațiu sînt atît de avansate, nici un om cît de cît instruit nu mai poate crede în vîrcolaci, dragoni sau alte năzdrăvăni în legătură cu eclipsele. Oricine are fie și cele mai elementare cunoștințe, la nivelul primelor trepte de învățămînt, știe că eclipsele de Soare se produc din cauză că Luna, în timpul rotirii sale în jurul Pămîntului, trece la un moment dat prin dreptul Soarelui și îl acoperă pentru puțin timp. Cînd fenomenul se întîmplă invers, adică atunci cînd Pămîntul se află în calea razelor ce vin de la Soare și umbra acestuia cade pe Lună, are loc o eclipsă de Lună. Deci, eclipsele sînt un fenomen obișnuit, care se repetă în mod periodic. Referindu-ne la un anumit punct de pe glob, vom vedea că repetarea are loc la intervale foarte mari de timp. Dacă vom cerceta eclipsele de Soare, vom vedea că pot exista generații întregi care n-au avut prilejul să vadă o asemenea eclipsă. Un exemplu bun îl avem chiar cu țara noastră. Ultima eclipsă totală de Soare a avut loc acum 144 de ani, la 20 noiembrie 1816, următoarea va avea loc peste cîteva zile, la 15 februarie 1961, iar celelalte vor avea loc la 11 august 1999 și 7 octombrie 2135. Privite însă în ansamblu, eclipsele sînt destul de numeroase. Într-un singur an, pe întreaga suprafață a Pămîntului pot avea loc minimum două eclipse de Soare și nici una de Lună, iar maximum cinci eclipse de Soare și trei de Lună. Cinci eclipse de Soare într-un an sînt însă un fenomen as-

tronomice destul de rar. (Ca o curiozitate menționăm că în mileniul nostru au putut fi observate numai trei asemenea maxime. Și anume în anii 1285, 1805 și 1935). În medie numărul eclipselor de Soare este de două pe an.

În timpul unei eclipse totale, discul strălucitor al Soarelui fiind acoperit, se poate vedea cu ușurință atmosfera Soarelui, care apare sub forma unei coroane neregulate albe-argintii. De asemenea, în imediata apropiere a suprafeței Soarelui, la marginea discului negru, se poate vedea un inel extrem de subțire

Protuberanță solară fotografată la 29 mai 1919. →

Imagini fotografice luate în timpul eclipselor solare din 29 august 1886 (stînga jos) și 18 mai 1901 (dreapta jos).

de culoare roz. Este așa-numita „cromosferă“ — stratul cel mai apropiat de suprafața Soarelui. Privind cu atenție, în interiorul coroanei solare se văd mișcîndu-se mari jeturi de materie incandescentă, proiectate de pe suprafața Soarelui cu viteze și la înălțimi uriașe. Acestea sînt „protuberanțele“, care provin din exploziile uriașe care se produc în Soare. În timpul eclipselor, cerul întunecîndu-se, în imediata apropiere a Soarelui pot fi observate cu ușurință stelele și planetele care se găsesc în acea direcție. Observîndu-le și fotografiîndu-le cu atenție, astronomii vor verifica, cu ajutorul lor, efectul „Einstein“, adică abateră (curbarea) drumului, de altfel rectiliniu, al unei raze luminoase care, trecînd pe lîngă un corp cu masă mare (în cazul nostru Soarele), este atrasă și deviată puternic de acesta. Meteorologii vor putea cerceta modificarea bruscă a unor fenomene obișnuite ca: mișcarea vîntului, formarea norilor, scăderea temperaturii etc., fenomene atît de importante în prevederea timpului. Radiofoniștii și fizicienii vor încerca să tragă noi concluzii în legătură cu propagarea undelor radio. Cei ce se ocupă cu studiul gravitației vor urmări cu un interes deosebit eclipsa. Va fi o posibilitate rar întîlnită, de a verifica practic dacă într-adevăr forța

de atracție, gravitatea, se datorește unor particule speciale, așa-numiții gravitoni, care se propagă de la un corp la altul, sau această explicație va trebui abandonată. Aparare sensibile, dispuse astfel ca să poată indica cea mai ușoară modificare a forței de gravitate în momentul în care Luna va ecraniza Soarele, ne vor dezlega — probabil — secretul. Cunoșcînd și explicînd fenomenul atracției corpurilor, oamenii de știință vor putea revoluționa știința de o asemenea manieră, încît și cele mai fantastice închipuirii ale zilelor noastre ni se vor părea simple presupuneri copilărești, în raport cu ce se va realiza.

Eclipsa totală de Soare ce o vom observa în țara noastră la 15 februarie 1961 va începe undeva în Oceanul Atlantic, o dată cu răsăritul Soarelui. Umbra lăsată de Lună în drumul ei va trece prin sudul Franței, prin nordul Italiei, prin Iugoslavia, prin Bulgaria și România, peste Marea Neagră în Crimeea, de acolo peste Marea de Azov în regiunile inferioare ale Volgăi, în Ural și nordul Siberiei. Eclipsa se va termina în Siberia între gurile marilor fluvii Obi și Lena, o dată cu apusul Soarelui. Penumbra Lunii sau eclipsa parțială de Soare va cuprinde o fișie mult mai lată, care se întinde în sud pînă în Africa ecuatorială,

iar în nord pînă în Norvegia. În țara noastră eclipsa totală va fi observată în sudul regiunii Oltenia, în regiunea București și regiunea Dobrogea, marginea de nord a zonei de totalitate trecînd prin dreptul orașelor Turnu Severin, Pitești, Tirgovîște, Ploiești, Mizil și Brăila. În restul țării se va observa o eclipsă parțială de Soare, caracterizată printr-o acoperire a discului solar în proporție de 95%. Orașul București se va afla în zona de totalitate a eclipsei. În țara noastră va începe la 08^h 40^m și se va termina la 11^h 17^m. În București ea va începe la 08^h 43^m, va culmina la 9^h 54^m și se va termina la 11^h 12^m.

Fenomenul va fi foarte interesant de urmărit, priveliștea fiind unică în felul ei. În plină zi cerul se va întuneca, ca seara tîrziu. Se vor vedea pe el stelele strălucitoare și planetele. În locul Soarelui orbitor, vom vedea un disc negru pe marginea căruia, proiectîndu-se roșcate pe fondul alb-argintiu al coroanei solare, vor apare, ca niște flăcări gigantice, protuberanțele. În partea stîngă a Soarelui se vor zări planetele Venus și Mercur, iar în partea dreaptă Jupiter și Saturn. Întunecarea completă a discului solar va dura destul de puțin, și anume numai 2 minute și 2 zecimi de minut.

A. DĂNILĂ

*) Saros—cuvînt de origine egiptenă, care înseamnă repetare.

Cum ne-am pregătit PENTRU ECLIPSĂ?

Tradiționala sticlă colorată, lunete rudimentare, binoculi și complicate instalații de măsurare au fost pregătite pentru a întâmpina cum se cuvine evenimentul care nu s-a mai petrecut în țara noastră de 144 de ani: eclipsa totală de Soare.

În toată țara, observatoarele astronomice și-au pregătit lunete special amenajate pentru observarea și fotografierea fenomenelor ce vor avea loc cu acest prilej. Echipa de observatori au fost instalate în nordul țării, la Iași și Cluj, și în sud, la Agiea, Mangalia și Basarabi, localitățile cele mai apropiate de linia de centralitate a eclipsei. Specialiștii români și străini vor executa o serie de înregistrări de cea mai mare importanță. Cercetătorii bucureșteni sînt și ei în plină repetiție generală în vederea eclipsei.

La Observatorul astronomic

În cupola solară în care a fost instalată — la începutul Anului geografic internațional — luneta ecuatorială solară, domnește agitația. Se fotografiază o explozie solară.

— *Sînteți, după cit se pare, în plină repetiție de eclipsă* — îl întreb pe șeful sectorului de astrofizică, tov. prof. Călin Popovici.

— Numai că atunci vor funcționa mult mai multe aparate, cum sînt dispozitivul special construit de noi în colaborare cu Institutul de fizică atomică pentru înregistrarea polarizării luminii coroanei solare sau celostatul pe care-l vedeți aci, asemănător cu o oglindă.

— *Care este rolul acestor aparate noi?*

— În timpul eclipsei vor apărea în jurul Soarelui, după cum se știe, o serie de protuberanțe asemeni flăcărilor, care sînt la baza coroanei solare. Dispozitivul construit de noi ne va ajuta să studiem tocmai polarizarea luminii coroanei, modul cum se produce lumina coroanei solare. Iar pentru fotografiile în alb-negru și cu filtre colorate pe care le vom face, oglinda celostatului ne va trimite în permanență lumina Soarelui în aparat.

— *Dar luneta observatorului nu va funcționa în timpul eclipsei?*

— Marea lunetă ecuatorială va funcționa avînd în plus o lunetă fotografică a Filialei din Timișoara a Academiei R.P.R., la care vor lucra, bineînțeles, specialiștii timișoreni.

— *Sînt singurii de oaspeți?*

— Vor veni — după cite sîntem informați — și cîțiva specialiști, ba chiar și turiști străini să... admire eclipsa în țara noastră. La Basarabi s-a instalat o echipă a Observatorului din Potsdam pentru studii spectroscopice; de asemeni, la Cluj echipe de specialiști din R.D.G. vor face o serie de măsurători în legătură cu variațiile magnetismului terestru.

Și acum au cuvîntul undele radio-electrice

Fenomenele care vor avea loc în timpul eclipsei pot fi foarte ușor observate și detectate chiar dacă timpul este defavorabil. Undele radio, folosite de cercetătorii din domeniul radiocomunicațiilor și al radioastronomiei, nu pot fi împiedicate de dușmanii lunetelor: norii. Astfel că cercetătorii undelor radio au pregătit cu grijă „asaltul” ionosferei.

Fată-i de pildă pe membrii colectivului prof. ing. Gh. Cartianu, șeful catedrei de radiocomunicații a Institutului politehnic. Ca și ceilalți cercetători, și ei și-au început măsurătorile cu mult înaintea eclipsei, urmînd de asemeni să le continue și după producerea acesteia.

Măsurătoarele de cîmp electromagnetic funcționează din plin în împrejurimile Snagovului, deservite de echipa tov. ing. Serbu. Ce vor determina măsurătorile făcute cu aceste aparate? În timpul eclipsei, cadrul (antena) măsurătorului este îndreptat astfel, ca să recepționeze numai unda reflectată de straturile ionizate ale atmosferei. Înregistrarea automată va arăta variațiile de cîmp electromagnetic și felul în care acesta este influențat de modificările ionosferei. Celelalte aparate, radioreceptoare profesionale de mare sensibilitate care vor fi utilizate de aceeași echipă, vor aduce o serie de date asupra înălțimii stratului ionizat, făcînd măsurătorile de cîmp total electromagnetic și ale unor para-ziti atmosferici.

În ionosferă, cercetătorii de la Institutul politehnic se vor întîlni cu cei de la stația de sondaj vertical al ionosferei, aparținînd Ministerului Poștelor

și Telecomunicațiilor, care vor determina între altele și variația frecvențelor optime de lucru pentru legăturile radiofonice.

Preparativele Institutului politehnic ne mai oferă încă o instalație la care se lucrează de mai mult timp și care este în momentul de față singura din țară. Este vorba despre stația radio-astronomică instalată pe una dintre terasele institutului, la care lucrează șeful de lucrări al catedrei de radiocomunicații, ing. Preda.

Stația radioastronomică este de fapt un telescop care folosește, în loc de aparatul optic al lunetelor, o antenă cu un reflector parabolic, de unde și numele pe care îl mai are de radiotelescop. Ce înregistrări se vor face cu acest radiotelescop? În momentul acoperirii totale a Soarelui, cînd influența petelor solare dispare, se va putea constata, cu ajutorul stației, dacă variațiile de intensitate ale undelor herțiene emise de Soare depind de apariția petelor sau de însăși coroana solară, problemă care este permanent în atenția cercetătorilor. Se va putea măsura totodată dacă întinderea coroanei solare este cea pe care o arată instrumentele optice și dacă nu este cumva mai mare. Concluziile rezultate vor fi de folos, deci, altor astronomilor cit și specialiștilor în unde radio, deoarece perturbațiile aduse comunicațiilor radio în timpul apariției și dispariției petelor solare pot duce la concluzii importante pentru stabilirea acestor comunicații în viitor.

Ce vom ști despre schimbarea magnetismului pămîntesc în timpul eclipsei

Este lucru știut că magnetismul terestru suferă modificări, cînd are loc o eclipsă. Observatorul geografic de la Surlari și-a asumat principala sarcină de a pune în evidență variațiile ce vor avea loc cu acest prilej în cîmpul geomagnetic. Magnetograful care va înregistra aceste variații, adaptat pentru o înregistrare rapidă, va funcționa paralel cu cel instalat la Mangalia și cu cele din nordul țării, urmărindu-se schimburile de date asupra modificărilor provocate de eclipsă. Rezultatele care se vor obține sînt foarte pretioase și în munca de prospecție a subsolului pe care o fac cercetătorii noștri.

Cum vor fi folosite rezultatele acestor măsurători, mult mai ample și multiple decît au apărut ele în relatarea de pînă aci? În corelație unele cu altele, aducînd concluzii pentru știința Soarelui cit și pentru sumedenia de aplicații practice care vor avea o rezolvare mai precisă și complexă.

Sîntem așadar gata pentru întîmpinarea eclipsei.

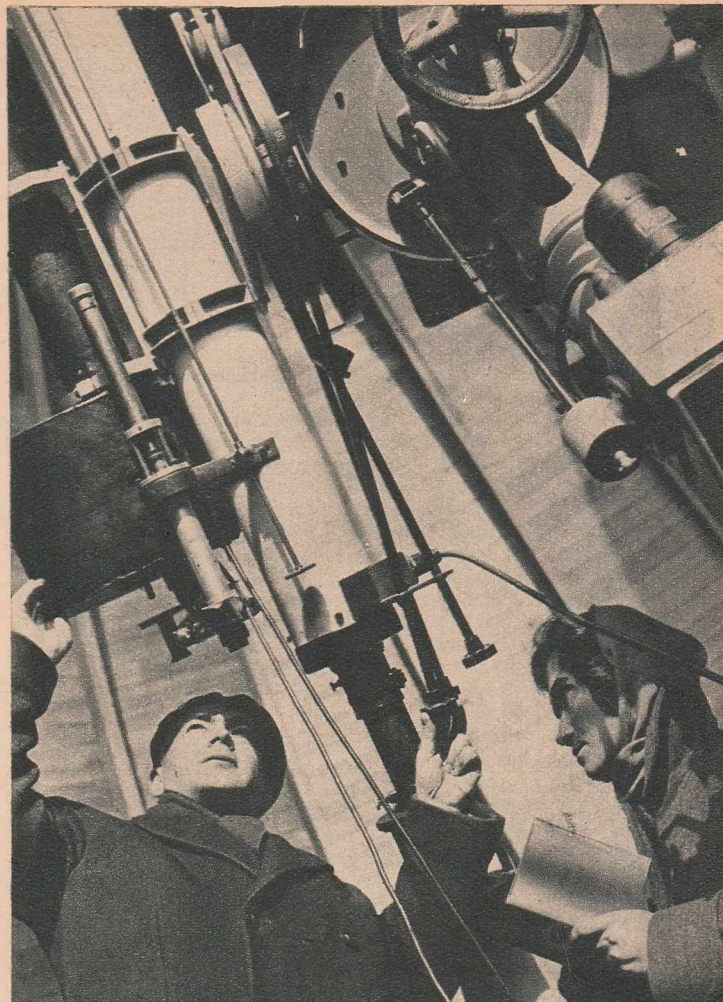
Maria PREDUȚ

COPERTA NOASTRĂ :

Vestea despre eclipsa de Soare a ajuns și la căminul de copii al uzinelor Republica. Înarmați cu „utlaj” potrivit vârstei lor (sticle afumate, binoculi, luneta de carton etc.), micuții „astronomi” așteaptă cu nerăbdare să urmărească fenomenul a cărui explicație chiar și ei o cunosc.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

Profesorul Călin Popovici face încă o verificare a lunetei ecuatoriale solare.

Unul din măsurătoarele de cîmp electromagnetic de la Institutul politehnic, cu care se vor înregistra perturbațiile ionosferei.

Radio reportaj

— schiță —

de Maria ARSENE

Ianuarie 1941.

Între ghereta santinei de la intrare și barăcile furierilor, poteca ce tăia platoul era-necată sub neaua de zece palme. În stînga, prinsă între orizontul gătit și șerpilor negri ai liniei ferate, Valea Piersicilor avea un contur nedeslușit. Zidurile Jilavei erau înalte și reci, iar igrasia, care răzbise prin porii betonului, arăta acum, după miezul lui ianuar, ca o dantelă de țurțuri. Mii de săbii și iatagane de cristal pe panoplia uriașă și circulară a închisorii. Cîteodată crivățul se hotăra să ia la palme fortăreața numărul treisprezece. Dar renunța, speriat să nu rămînă captiv în spatele celor trei rînduri de sîrmă ghimpată, temător să nu se rătăcească prin gangurile întunecoase dindărătul porților masive de fier.

★

Prin ferestruica mică cu gratii, cerul dimineții se prelingea anevoie, sleindu-se pe pereți. Și, totuși, așteptam cu nerăbdare dimineața.

Eram unsprezece în boxă. Stăteam tăcuți, ascultînd geamătul vîfului silit să se strecoare anevoie prin curtea interioară și prin crenelurile înguste. O clipă fu liniște. Apoi a oftat careva. Și a întrebă:

— Cît o fi ceasul?

Studentul — mezinul — s-a întors cu fața în sus și,

răgușit, informează într-o doară:

— Cred că-i șase. Trebuie să înceapă radiojurnalul. Mi se pare că...

A tăcut. Fraza i-a fost strivită între dinți de hîrșitul de bocanci al santinei de pe culoar. Liniștea se-ntinse iarăși, ca o pastă, în celulă. Numai cîteva minute. Prin vizeta deschisă a ușii — amplificat în acustica de beton a coridorului — un zvon ușor de cîntec pătrunse proaspăt și vesel:

„Foaie verde de cicoadă
Măi Lenușo, nene!
Iar nu-i liniște pe-afară,
Zău, Lenușo, nene!
Și iar foaie cum e mura
Măriuco, neică!
S-a-nerzit de tot pădurea,
Măriuco, neică!”

Ascultam atenți, încordați:

„Trei iezi mici și cucuieși,
Crede-mă, puicușol!
Trag puterile în băieși,
Neică, neiculiță!
Stau băieșii numa-n...”

— Gura! Mama voastră de tilhari. Ați și început?

Cîntecul a amuțit. Santinela bătu cu pumnul în rama vizetei. Auzeam ușile care se deschideau și se trîneau cu putere. O voce încercă un protest, dar fu acoperită de urletele și înjurăturile plutonierului: Neamțu, mustăciosul.

— Dacă mai face vreunul gălăgie...! Dacă mai cîntă...! Înțelegi? Ei! Ostaș! Bagă-ți în cap! Tragi! Ai priceput? Tragi!

Boxele au încremenit. Domnul major Neamțu și-a făcut — ca de obicei — inspecția inopinată de dimineață. Pașii lui greoi se pierd, undeva, pe-afară.

★

Sîntem nervoși. Ne-ntoarcem pe rogojinile ferfenițite, ne sucim și ne-nvîrtim. Unul vrea să ne lămurească despre un anume lucru, pe care-l bănuim cu toții, dar nu îndrăznește, oprit de privirile noastre.

Reportajul în versuri continuă, răgușit:

„Stau băieșii numa-n bluze
Înțelegi, bădie?
Și de putere s-ascunde...
Căci e nasu...”

Santinela intervine furioasă, pocnind cu muchia armei în ușa.

— Gura! Gura! Tragi! Să știți că tragi!

Dar noi știm că nu o va face.

Firul cîntecului se-annoadă mai departe:

„Prin hîrtoape și coclauri
A lui Bucur, cetate,
Curge sîngele-n pîriuri
De e zi sau noapte...”

Ilustrație de Tia PELTZ

— Liniște! Acuma trag! Vă împușc pe toți! Unul nu mai scapă! Care cîntă? Ai? Care?

Am înțeles.

Afară începuse rebeliunea legionară. Crima și jaful se lăfăiau pe străzile însingurate ale Capitalei, iar lupii se sfîșiau între ei.

★

Știrea transmisă în reportajul clandestin și cotidian din dimineața aceea fusese adusă de cizmar, o dată cu cei doisprezece ani de temniță grea cu care-l dăruise Curtea marțială. Curînd va

trebui să ia drumul Aiudului. Dar peste cinci zile vor pleca cei din boxa optsprezece și apoi noi, cei din a nouăsprezecea, scoși pentru cercetare la Tribunalul militar și purtați în duba deschisă a prefecturii.

Pe drum, vom culege din difuzoarele care urlă în stradă sau prin ferestrele deschise, din afișele ziarelor și șoaptele avocaților care ne asistă, ultimele știri pe care vom trebui — e doar rîndul nostru — să le difuzăm, a doua zi în zori, prin vizeta deschisă a celulei, cu pumnii strînși pîlnie, celorlalți tovarăși de luptă și de suferință...

Kliment JACEV
(R. P. Bulgaria)

Balada celui ce se dăruia cu totul

În zori de zi, prin geamuri, mi-aduse vîntul
blind

aromă anonimă, plăcută și adîncă.
Și mi-am privit grădina și am văzut crescînd
o floare-al cărei nume nu-l cunoscusem încă.

În zorii-aceia vrăbii limbute n-auzii,
nici bufnițe în turla văpsită cu cocleală.
Chiar vîntul, bînd arome, căzu și ațipi
iar cerul a dat florii o rouă estivală.

Apoi, mărîitul soare, crescînd impetuos,
atinse 'nalt amiază. Și de pe floarea lină
a risipit albina și fluturii, gelos,
și-a dezmiardat-o singur cu brațe de lumină.

Și s-a făcut tot cerul ultramarin și clar
și a suris spre lume cu raza lui subțire,
iar de la floare, zarea, în ceas crepuscular
furat-a roșul, roșul, de purpur și porfire.

Această floare simplă, a noastră-a tuturor,
menită-a fost să-ducă în lume bucurie,
și cred că numai verbu-mi nespuse de arzător
o a făcut să cadă, desfoliată-n glie.

Să fiu mîhnit? Și lacrimi pe-obrajii calzi să
plimb?

Ci, floarea ne-a dat sensul major al frumuseții.
Ea ne-a dat tot, dar fără să vrea nimic în
schimb,
și a murit, mareață, în numele vieții.

Se iscă vîntul serii și trece abătut
prin sălcii care-mi foșnesc ușor la poartă.
Petalele căzute le-adun și le sărut.
Tu, floare! Tu, viață! Și tu slăvită soartă!

În romînește de Al. ANDRIȘOIU

"INVIEREA"

pe
ecrane

— Corespondență din Moscova —
de T. OSIPOV

...Celula unei închisori. Femei murdare, zdrențuite și nepieptănate, zac pe paturi. Se aud gemete și cuvinte rostite în delir. Cu greu o recunoaștem printre nefericitele ființe pe Katiușa Maslova, cea pe care viața a înfrînt-o și care a fost condamnată pe nedrept la muncă silnică!

Cu acest tablou se încheie prima serie a filmului „Învierea” după romanul cu același titlu al lui Lev Tolstoi, film realizat de studioul cinematografic „Mosfilm” în regia lui Mihail Șveifer.

Scenaristul E. Gabrilovici s-a străduit să păstreze întreaga măreție a operei tolstoiene, găsind interesante rezolvări cinematografice în transpunerea fapticii romanului. În fața spectatorilor se vor perinda tablouri înfățișînd viața searbădă, parazitară, a clasei guvernante, lipsa ei de omenie. Asemenea paginilor romanului, din film emană o ură înverșunată împotriva a tot ceea ce schilodește pe om.

Filmul se turnează în două serii. În prima serie locul central îl ocupă procesul Katiușei Maslova.

În condamnarea nevinovatei Katiușa, în imaginile judecătorilor, ale juraților și mai cu seamă în imaginea îngîmfatului și încrezutului procuror, care și-a petrecut toată noaptea dinaintea procesului în casa de toleranță în care locuise Maslova, vom desluși demascarea plină de mînie a caracterului de clasă al justiției burgheze.

Exterioarele s-au turnat la Moscova, unde se mai păstrează câteva imobile vechi ale fostei aristocrații ruse, precum și în afara orașului, la Zagorsk.

Într-un pavilion imens al studioului s-au montat decorurile pentru turnarea procesului Katiușei.

Pentru rolul Katiușei Maslova au fost multe pretendente; în urma unor discuții îndelungate, alegerea s-a oprit asupra tinerei actrițe Tamara Siomina. Rolul lui Nehliudov este susținut de încercatul actor al Teatrului mic, Evgheni Matveev, cunoscut din filmele „Calvarul”, „Casa în care locuiesc” și „Pămînt desțelenit” (în care Matveev joacă rolul lui Nagulnov).

În filmul „Învierea”, spectatorii vor avea prilejul să-l revadă și pe unul dintre cei mai buni actori ai Teatrului de artă din Moscova, Pavel Masalski, interpretînd rolul președintelui tribunalului.

1 Scenă din celula închisorii. Korablîova (V. Teleghina) și Katiușa Maslova (Tamara Siomina).

2 Nehliudov și Katiușa Maslova. În roluri: Tamara Siomina și Evgheni Matveev.

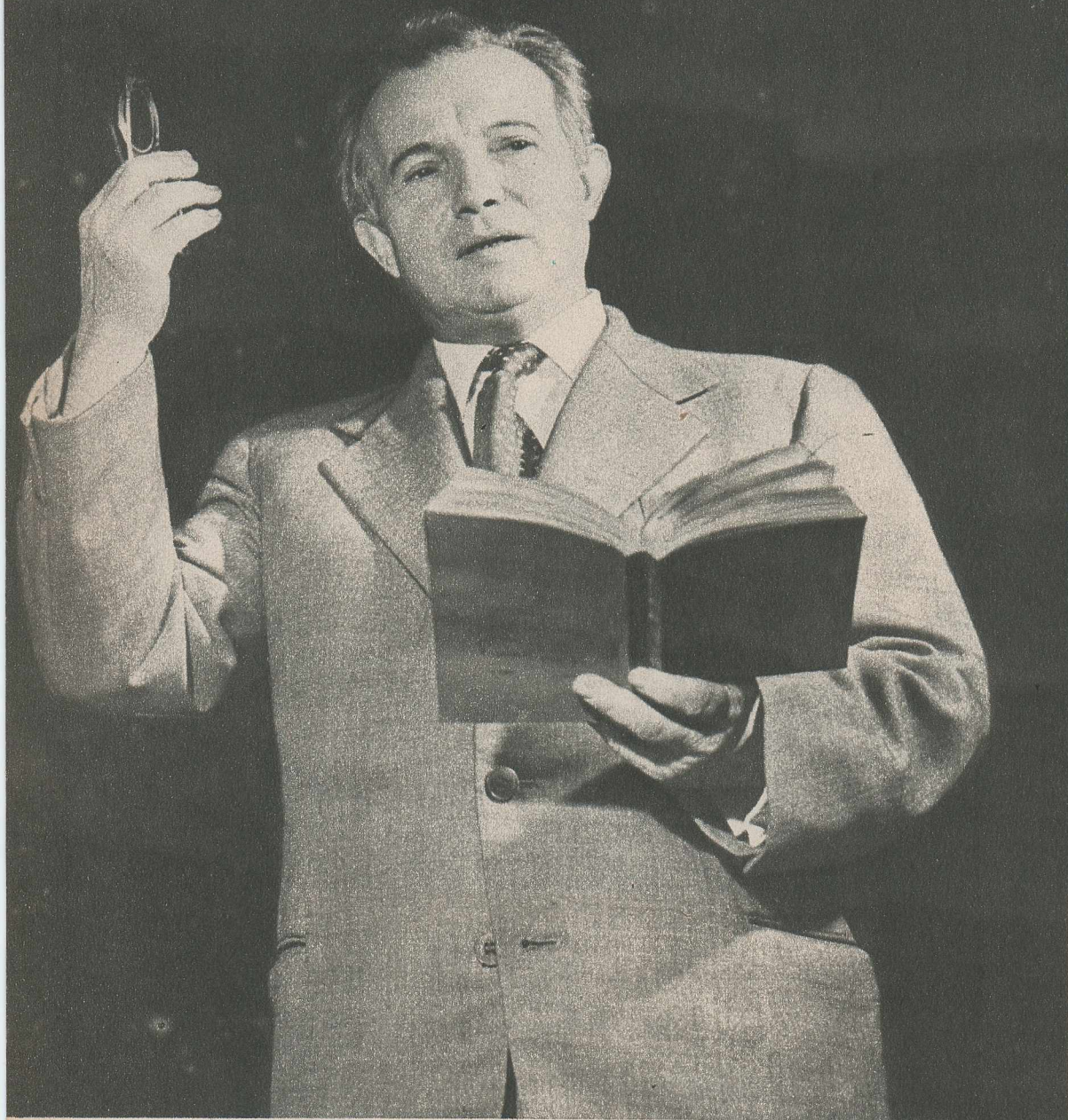

3 Nehliudov se strecoară în camera Katiușei...

4 Nehliudov (dreapta) stă de vorbă cu prietenul său, ofițer în garda imperială (actorul V. Strjelcik).

„Să fii Partidului oștean
Gata mereu în gînd și-n faptă,
Să dai o judecată dreaptă
Și să nu tremuri de dușman“.

Mihai
Beniuc

ACASĂ
ȘI ÎN
ACTIVITATEA
OBȘTEASCĂ

Pe „toboșarul vremurilor noi“, pe „flăcăul de pe Crișuri“, adică pe poetul Mihai Beniuc, l-am vizitat într-o duminică geroasă a acestei ierni. Am stat la taclale cu autorul „Mărului de lingă drum“ citeva ceasuri, i-am cercetat imensa bibliotecă (toate camerele sînt virfuite de cărți) și am admirat o seamă de lucruri „țărănești“ la care Beniuc ține tot atît de mult ca la cărțile sale: o bundă ciobănească, un ceas de perete, o grămadă de vase de lut lucrate de olari mari și anonimi, ștergare vechi țesute de mîna de aur a lelei Măria etc. etc. Trebuie să vă spun că fotoreporterului i-a fost cît se poate de dificil să-și facă meseria în casa lui Beniuc.

Dificultatea se datorează celor trei pisici (Romeo, Gașpar și Marcu), care toată vremea stau în anturajul poetului, știind probabil și ele că academicianul Mihai Beniuc s-a specializat pe vremuri nu numai în psihologia infantilă, ci și în psihologia animală. Iată de ce fotoreporterul a fost nevoit ca la pozele făcute în casa lui Beniuc să strige: „Marcule, dă-te la o parte, că ieși în prim-plan!“

Vorbind despre ceasurile pe care le rezervă poeziei, Beniuc ne-a spus că acestea îi stau la dispoziție cînd noaptea, cînd în zorii zilei, cînd în pauza dintre două ședințe. Vă dați seama de acest lucru dacă vă amintim citeva sarcini pe care le are Beniuc: prim-secretar al Uniunii Scriitorilor din R.P.R., deputat în Marea Adunare Națională (acum candidează din nou în circumscripția electorală Huedin, regiunea Cluj), președintele secției literare de la S.R.S.C., membru în consiliul de conducere al Comunității europene a scriitorilor, membru în Consiliul general A.R.L.U.S. etc. etc.

Vorbim despre alegerile ce se apropie. Poetul-deputat ne spune:

— După mine, rolul de seamă al deputatului e de a cunoaște adînc necesitățile alegătorilor și de a-i ajuta să le implinească. De fapt oamenii știu că satul e al lor, fabrica e a lor, țara e a lor. Tie, deputat, îți rămîne un singur lucru de făcut: să le sprijini inițiativele. În sensul acesta îmi amintesc că în urmă cu cîțiva ani, pentru a ajunge într-o localitate, a trebuit să merg pe firul apei, ca-n preistorie. După alți ani, iarăși am fost oaspetele acelei localități: de data aceasta am mers însă pe drum de piatră. Inițiativa oamenilor simpli fusese tradusă în fapt. Și deputatul își adusese și el contribuția sa.

— Deci deputăția o-a oferit multe bucurii.

— Exact. Aș vrea să vă spun că cea mai mare satisfacție pentru mine a fost saltul care s-a produs în conștiința oamenilor, datorită revoluției culturale. La cămine culturale, am văzut femei de 65 de ani recitînd versuri.

Pentru Mihai Beniuc activitatea de deputat a avut și alte consecințe.

— Nu știu dacă am mai spus cuiva acest lucru: deputăția — datorită contactului mai strîns ce mi l-a creat cu viața — m-a determinat să intru în dramaturgie. Am și îndrăgii dramaturgia — dar nu mă las de poezie nici mort...

★

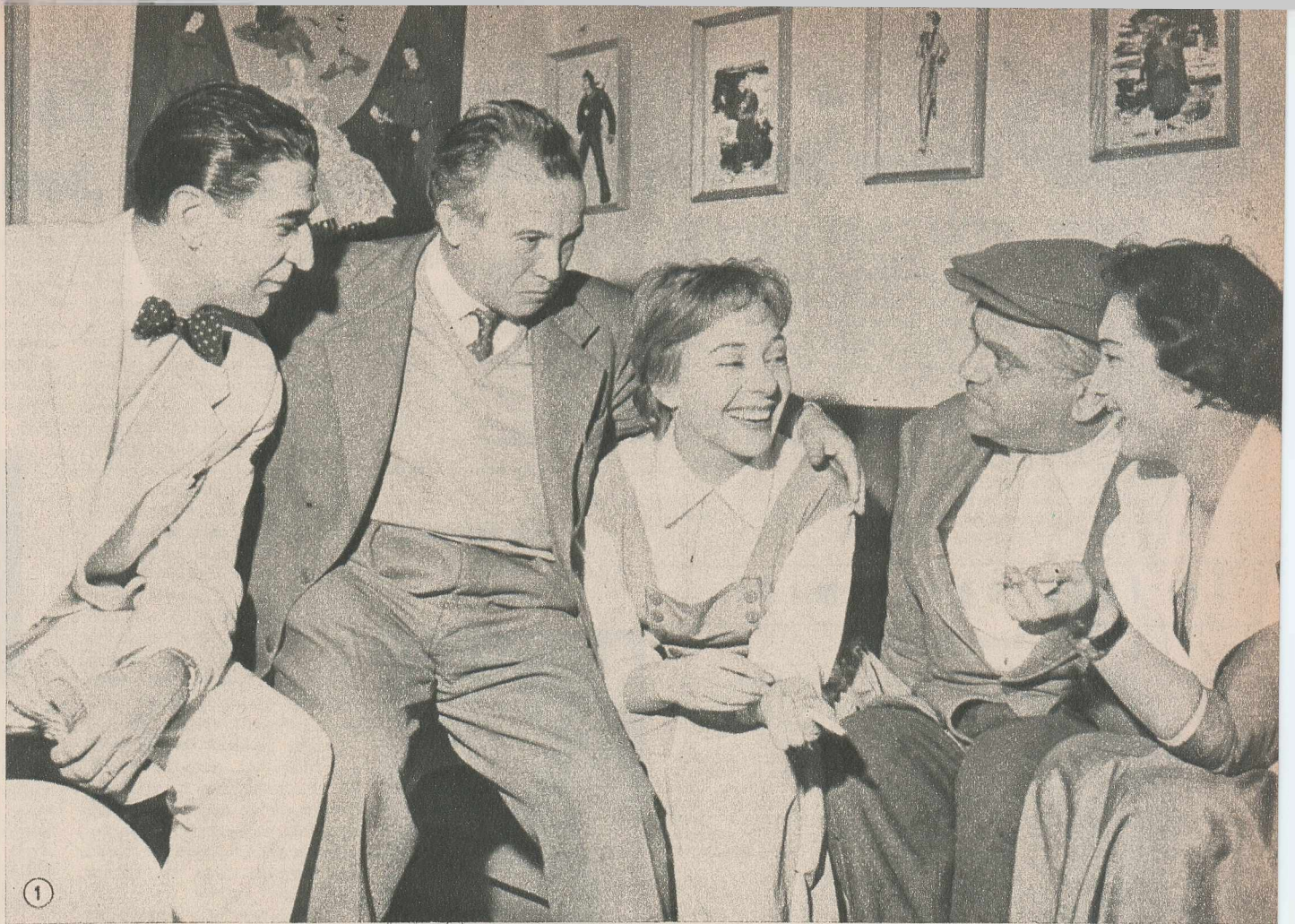
Deși la tîmple i s-a strîns părul cărunt, Beniuc ne spune că vrea să rămîină mereu tînăr, atît în artă cît și în activitatea obștească!

Nu putem decît să-i răspundem: „Așa te vrem, maestre!“

George CIUDAN

Fotografii de Eugen IAROVICI

① Într-o pauză — la Teatrul Municipal. Mihai Beniuc se întâlnește cu o parte din interpreții ultimei sale piese, „Întoarcerea”.

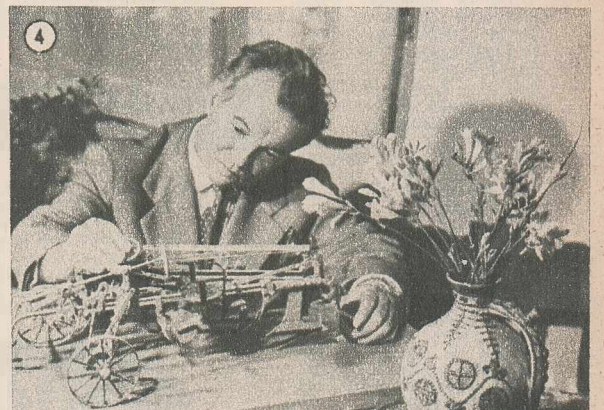

② Alături de Tudor Arghezi, la cea de-a treia Consfătuire pe țară a tinerilor scriitori.

③ La tribuna Marii Adunări Naționale, deputatul Mihai Beniuc vorbind despre succesele revoluției culturale din țara noastră.

④ Un dar trimis poetului de muncitorii unei fabrici de mașini și unelte agricole: copla miniaturală a plugului cu cinci brăzdare produs de muncitorii respectivi.

⑤ „Soția mea! Nici moartea că e moarte Nu va putea să-ntunece vr'odată Prietenia noastră luminată Și geamănă ca două fol de carte”.

⑥ Marcule, Marcule, iar te-ai instalat în prim-plan!...

Profesorul Konwitschny ne vorbește...

Alecu Ivan Ghilia: „Ieșirea din apocalips”

— Vă rog să mă scuzați... Azi am avut o repetiție de patru ore. Bruchner nu e de loc ușor de cântat, așa că aș putea spune că acum nu stă în formă...

Cu toate acestea profesorul Frantz Konwitschny ne primește cu surîsul pe buze și pare că a uitat de oboseală în același moment în care o invocase.

Despre șeful de orchestră știm, din auditiile discurilor și din lecturi, că este una dintre figurile remarcabile ale artei dirijorale contemporane. E un om prietenos, plin de vervă dar și de modestie, gașă și stea de vorbă îndelung, într-un mod degajat și amical.

Desigur că una dintre primele noastre întrebări se referă la colaborarea cu Orchestra filarmonică „George Enescu”. Răspunsul e prompt:

— O orchestră bună, entuziasă; a întinerit frumos, dar cam repede! Asta însă nu e rău!

Un gest ferm, cu ambele mâini, care indică apucarea unor frâne imaginare, ne asigură că profesorul Konwitschny e mulțumit de colectivul

acesta tânăr, care e maleabil și poate fi lesne îndrumat de un artist experimentat.

O altă întrebare pe care l-o punem se referă la proiectele sale viitoare. Iată și răspunsul.

— În curând plec în Japonia cu orchestra „Gewandhaus”; apoi, la festivalul „Primăvara la Praga” voi prezenta Simfonia a IX-a, cu Capla simfonică din Dresda și corul Filarmonicii cehe; în august, sper să fiu prezent la Festivalul din Salzburg, tot cu orchestra din Dresda; apoi intenționez un turneu în Germania occidentală; pentru anul 1962 mă gândesc la Viena; în 1963 sper să inaugurez festivalurile de la Helsinki, Stockholm, Bergen, Copenhaga.

Discuția continuă, pe cele mai variate teme. Fără să știm când, au trecut mai bine de două ore; ne pregătim să plecăm:

— Vă urăm cea mai bună formă pentru concertul de mâine!

Cum era și firesc, a doua zi, în sala de concert, urarea se împlini.

Ada BRUMARU

Profesorul Konwitschny, în timpul unei repetiții de la Ateneu.

În fața celor mici...

de Cezar GRIGORIU

Printr-un gifit puternic, locomotiva și-a anunțat sosirea în gara pe a cărei placardă stătea scris: „HUNEDOARA”. Era ultimul oraș din itinerariul turneului teatrului „C. Tănase”, cu spectacolul „Vitamina M... Muzica”. În cele două zile cât aveam de stat aici, trebuia să jucăm trei spectacole în clădirea cea nouă a teatrului din oraș. Dar nu despre acestea trei vreau să scriu, ci despre al patrulea. Da! Al patrulea! Cel... neplanificat. Spectacolul care, în urma invitației organelor locale, a avut loc în fața a peste 750 de copii.

Invitația suna simplu: „Copiii noștri fiind în vacanță, v-am ruga și pe cîțiva dintre dvs. dacă doriți, să le oferim miine dimineață un scurt program artistic. S-ar bucura foarte mult”.

Răspunsul a fost prompt: a doua zi dimineața, în fața Palatului Culturii, unde de așteptau tov. Popescu Constantin, directorul școlii, și profesoara Nagy Cleopatra, au sosit nu cîțiva, ci numeroși artiști ai colectivului nostru.

— În sală vă așteaptă circa 800 de copii, elevi ai Școlii nr. 1 aflați în vacanță.

Am aflat că în această vacanță învățătorii au organizat pentru elevii lor în fiecare zi șezători, ore de basme, filme pentru copii și... surprize de felul celei de azi. Pentru spectacolul de acum, fiecare copil a avut dreptul să-și aducă și un invitat.

Am fi putut afla și mai multe dacă nu ne-am fi grăbit să intrăm în sală.

Um zumzet ca de albine ne-a întîmpinat de la ușă. Pe fețele copiilor se citea nerăbdarea. A fost destul de greu să începem spectacolul. Dar o dată început, atenția spectatorilor s-a concentrat asupra scenei. Rînd pe rînd s-au perindat pe scenă, cu un repertoriu adecvat: Horia Șerbănescu, Radu Zaharescu, Didi Ionescu, Mara Ianoli, Mihai

Kinsburg, George Bunea, Paula Rădulescu, Titi Niculescu, Nicolae Băluță, Dan Georgescu și formația de orchestră condusă de Petre Munteanu.

Și cînd ne-am terminat programul, am devenit la rînd-ne spectatori: micul Mircea Chelaru — mîndrie... vocală a școlii — ne-a delectat cu două cîntece populare: „In poienă de jos” și „Hai flăcăi din multe sate”.

— Îmi place foarte mult muzica — mi-a mărturisit el. Tăticul meu e furnalist la combinat și mi-a spus că dacă o să învăț bine o să pot să mă fac și eu artist, să cînt și la radio.

— Are dreptate tăticul tău, Mircea. Așa că, pe cîrînd, în fața microfoanelor, colega Mircea Chelaru...

Mărturisirile micului ecran

Surprins într-o zi de vineri — deci într-unele din acele puține ceasuri cînd se „odihnește” — „micul ecran” n-a putut rezista asaltului nostru de întrebări, consimțind să ofere în mod excepțional cititorilor un scurt buletin de știri cu privire la intențiile sale din viitorul apropiat.

● Alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională și sfaturile populare polari-

ogîndi în cîntec și dans marile transformări petrecute în anii regimului de democrație populară.

● Ciclul de emisiuni dedicate înaintașilor muzicii românești se deschide cîrînd printr-un medalion închinat lui George Ștefănescu, întemeietorul Operei românești și primul nostru simfonist. Vom cunoaște pe larg viața acestui artist creator, care a contribuit la formarea unor cîntăreți celebri ca Hariclea Darclee, Popovici-Beyreuth, Elena Teodorini, a dirijat spectacole excepționale cu Adelina Patti, a colaborat cu Eminescu și Vasile Alecsandri, a fost prietenul lui Hașdeu și Caragiale, și-a închinat întreaga putere teatrului liric românesc.

Iar în viitor vom vedea medalioane muzicale dedicate lui Ciprian Porumbescu, Flechtenmacher, Caudella, Chiriac, ciclul continuîndu-se cu compozitori contemporani ca Tiberiu Brediceanu, Sabin Drăgoi etc.

● Cu cine se vor întîlni micii telespectatori în viitoarele emisiuni?

Un program încercat eu... tentații: Horia Șerbănescu și H. Nicolaide se pregătesc să apară din nou ca „Zugrăvici și Mizgălic”, culegînd în acest scop tot soiul de vești despre eroii lor din lumea școlărilor.

● Aflăm despre un concurs vesel pe gheață organizat de Televiziune la cererile foarte insistente ale entuziaștilor patinatori juniori.

● Paganel anunță că Africa fiind atît de vastă, trebuie să-și prelungească vizita cu... încă o emisiune! Așchiuță se vaită: primește atît de multe scrisori, că nu mai dovedește să răspundă tuturor celor ce-i scriu.

● Dar teatrul pentru cei mici?

N-a fost neglijat nici acest capitol. Aventurile lui Răduț și Bobița în Tara basmelor vor fi cunoscute grație spectacolului „Ferestre din povesti”, realizat de Teatrul de păpuși din Pitești. Artiștii de la Palatul pionierilor din București pregătesc o temerară expediție care, pornind din împărăția lui Papură Vodă, va ajunge pînă în... Lună! Spectacolul se numește pe drept cuvînt „O călătorie nemaipomenită”.

● Grijiuli față de dorințele iubitorilor de operetă, studioul de televiziune pregătește, după „Prințesa circului” de Kalman, o nouă operetă — într-un act — în montare proprie. Este vorba de „Lisken și Fritzken” de Offenbach — povestea de dragoste a doi tineri țirolezi plecați să-și cîștige plinea în lumea mare.

de lungi suferințe, ca arborii julerăți la margine de drum, în timpul bombardamentelor, viii se găsesc aruncați în fundul mormintelor, în timp ce morții spînzura pe garduri și pe crengi carbonizate. Totul pare fantastic, dar este de fapt imaginea unei realități crude, sîngerinde, așa cum, din păcate, ne-au săpat-o

în memorie anii vitregi ai celui de-al doilea război mondial.

Cartea lui Ghilia ne împrospătează încă o dată această grea amintire, făcînd și mai respingătoare, și mai fioroasă, imaginea mașinii infernale prin mijlocirea căreia simbriașii lui Hitler au ucis zeci de milioane de oameni.

În același timp, autorul pune în lumină forțele patriotice conduse de partidul comunistilor, care au grăbit ieșirea României din apocalipsul războiului antisovietic.

AI. SÂNDULESCU

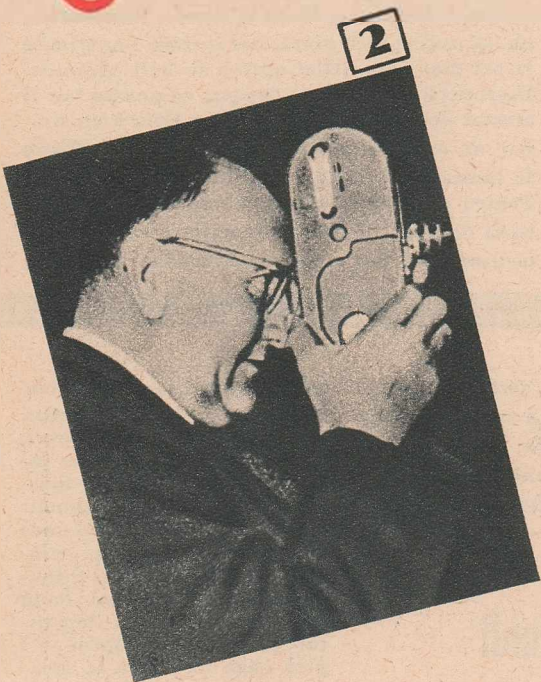
PE SCURT

zează în jurul lor atenția colectivului studioului.

„Jurnalul televiziunii” urmărește prin obiectivul aparatului înfîlnirile dintre candidați și alegători; telespectatorii vor mai viziona pe micul ecran montaje literare cîntînd vremurile noi, înfloritoare, ale construcției socialiste; de asemenea, se pregătește un ciclu de emisiuni consacrate folclorului nou, care va

Nemaiomenitul voiaș al domnului Schmidt

1 O pretinsă farfurie zburătoare fotografiată în Anglia. Tare mai seamănă cu un nor!...

2 Reinhold Schmidt, „senzația zilei” la Congresul de la München.

3 Iată fotografia unui... locuitor din Venus. De ce oare a refuzat omul de pe îndepărtata planetă să se fotografieze din față?

Domnul Schmidt stă în fotoliu și frunzărește paginile cotidianului „Sun”. Ochii îi alunecă leneș pe coloanele de text. O stare ciudată, de neliniște, îi abate atenția de la conținutul articolelor. Fără îndoială că numai această neliniște, ivită pe neașteptate, a fost mobilul palpitantelor întâlniri din ziua aceea ale domnului Schmidt. Ea l-a făcut să abandoneze ziarul, ea l-a mînat către suburbiile orașului și tot ea i-a purtat pașii spre colinele cu copaci cu frunzele ruginii, de unde a privit îndelung cum soarele se scaldă în apele portului San Francisco...

Și iată că în timpul plimbării, profunda liniște care domnea împrejur e sfîșiată de un zgomot straniu. Înspăimîntat, domnul Schmidt privește năuc cerul și, deodată, din azur apare — o doamnă! — o navă argintie, rotundă și plată ca o farfurie, care se rostogolește vertiginos spre dînsul și aterizează la cîțiva metri în față-i. Patru

bărbați și două femei, înalți și frumoși, coboară din straniul vehicul venit din văzduh și se îndreaptă spre dînsul.

— How do you do, Reinhold? — strigă necunoscuții în cea mai pură engleză și domnul Schmidt se întreabă cu uimire de unde îl cunosc.

— Cine sînteți dumneavoastră? — îi iscodește el, copleșit de emoție.

— Sîntem locuitori ai planetei Marte.

Emoția domnului Schmidt crește fără limită. Abia poate să-i întrebe:

— Și de unde mă cunoașteți? De unde știți cum mă cheamă?

Primul marțian îi răspunde cu tonul cel mai firesc:

— Reinhold, de miliarde de ani noi gîndim și creăm lu-

cruri pe care mintea voastră pămînteană nu le poate încă înțelege. Noi citim gîndurile tuturor ființelor cu ajutorul unor aparate electronice. Uite, ca să-ți dovedesc, pot să-ți spun pe loc la ce te gîndești: te întreb de unde știm limba engleză. E adevărat? Ei, vezi? Nu-i nici o minune. Ne-am perfecționat atît de mult, încît ori de cîte ori ne întîlnim cu o ființă, în mod automat vorbim pe limba ei.

După aceste succinte explicații, marțienii l-au invitat pe domnul Schmidt să facă o călătorie deasupra Polului Nord. Și domnul Schmidt s-a urcat în miraculoasa navă argintie și a zburat timp de zece minute cu noii lui prie-

Whisky alb pentru zile negre...

...Într-o noapte ceoasă de toamnă atenția unui polițist londonez a fost reținută de un autocamion militar ce staționa în fața unui bar de noapte. Mai bine zis de inițialele însemnate pe mașină, cu un alb violent: „M.P.” (Poliția militară americană). Doi sergenți americani cărau de zor, împleticindu-se, lăzi cu spirtoase. Cînd polițistul le-a cerut să se legitimeze, sergenții americani l-au luat la bătaie, după care au încercat s-o șteargă. Fiind însă prinși, ei au fost aduși în fața comisarului-șef districtual de poliție:

— În definitiv, ce e așa de grav?... Am vîndut și noi pe sub mînă niște băuturi nevămuite. Și, la urma urmei, Erdman are voie și noi nu?

...Militari de la bazele americane din Maroc au vîndut unor speculanți — care la rîndul lor au răspîndit în întregul Maroc — importante cantități de ulei mineral otrăvitor, dîndu-l drept ulei comestibil. Urmarea: zeci de morți, sute și chiar mii de oameni grav intoxicați, victime ale dorinței nesățioase de îmbogățire a traficantilor în uniformă militară americană. În sala tribunalului, atunci cînd au fost judecate aceste cazuri — cu multă îngăduință, de altfel — acuzații au amintit din nou un nume: *Erdman*.

Cine este acest Erdman, personaj cu o influență atît de mare încît ori de cîte ori militarii americani comit vreo fărădelege îi pomenesc numele?

★

În fața unei case din Kentfield — unul din cele mai elegante cartiere ale orașului San Francisco — au oprit, într-o noapte, nu demult, două mașini ale poliției.

Peste cîteva minute întreaga vilă a fost literalmente întoarsă pe dos în cadrul unei percheziții. Casa aparținea lui William Erdman, contraamiral american în retragere, fost comandant al forțelor militare maritime ale S.U.A. din insulele Mariane (Oceanul Pacific).

Întreaga poveste a început în urmă cu cîțiva ani, cînd, aflînd că urmează a fi trecut în rezervă, Erdman s-a gîndit că ar fi timpul să adune niscaiva „bani albi pentru zile negre”. Zis și făcut. Abuzînd de funcția sa, care-i permitea să cumpere din magazinele garnizoanei anumite cote de băuturi spirtoase la prețuri minime, a început să strîngă zeci și zeci de sticle de whisky și gin.

Și iată-l pe contraamiralul nostru în preajma plecării spre America. Se punea acum o problemă: cum să-și transporte marfa la vila cu pricina din Kentfield — vilă construită cu banii rezultați din matrapazlîcurile cu băuturi. Făcînd uz de puterea sa (încă nu predase comanda), contraamiralul Erdman a ordonat să intre în radă... nava portavion „Bonne Homme Richard”. Și marinarii au cărat o noapte întreagă pe navă bunurile adunate cu japca de înaltul ofițer american. Dis-de-dimineață, stînd pe puntea de comandă, contraamiralul scruta romantic oceanul, în timp ce nava portavion pornea în larg. La baza militaro-maritimă din San Francis-

(Continuări în pagina următoare)

MAI TARE CA

„Privind tabloul ăsta,
n-ai rîde în pumni,
prietenii?”

HORAȚIU

de Lascăr SEBASTIAN

Avem sub ochi cîteva reproduceri după cele mai recente și mai ilustrative mostre ale „creației artistice” occidentale. Să le luăm îndeaproape cercetare.

Iată-l pe „pictorul” englez William Gear în fața șevaletului. Fotografii l-a surprins — dacă se poate spune astfel — apucat de inspirație. Se știe că fotoreporterii agențiilor de presă apăsene au darul să surprindă „oamenii mari” în cele mai intime poziții ale lor. Așa și cu pictorul inspirat. Întrucît inspirația este un act intim — atît de intim încît artiștii adevărați se simt stingheriți să fie văzuți „în chinurile facerii” — e limpede că și inspirația trebuie surprinsă de curiozitatea reportericească. Oricum o fi, iată-l scemîndu-se la lucru pe acest William Gear, bărbat în puterea vîrstei, care se uită

nu la ceea ce tocmai „creează”, ci la fotograf, cu o expresie timpă de uimire care înseamnă precis: „fă-mă, mamă, pictor, să mă mir ce m-a găsit”. În fața lui, așezată așa ca s-o vedem și noi, se află pînza plină de capodoperă colorată. Mult nu mai are și e gata. Căci i-a și dat titlul: *Peisaj fantomatic*.

Bine, fantomatic — înțelegem. Nimeni n-ar putea zice că așa ceva nu e fantomatic. Dar de ce peisaj? Niște șiruri verticale de pete de culoare, alternînd culoarea închisă cu cea deschisă, ar putea fi orice, în aceeași măsură în care sînt și peisaj!

Pictorul William Gear nu e un fitecine. El este „Curator of the Eastbourne Art Gallery”, adică un fel de șef peste o galerie de artă, iar Academia regală britanică i-a reținut recent două pinze pentru una din expozițiile sale. Pentru a nu fi confundat cu alții, el însuși se denușește „pictor abstracționist”. Astfel, trebuie luat și în serios. Nu mai punem întrebarea dacă dînsul e sincer în ce face sau e o pușlama escroacă. Se

știe că sinceritatea în artă, ca și în gîndire, deși trebuie privită ca un lucru de la sine înțeles fără de care nu se poate, totuși nu e elementul care să hotărască valoarea artei. Cu cea mai profundă sinceritate, omul poate spune și face cele mai mari prostii. Noi vrem să-l socotim un sincer. Dar punem o astfel de întrebare: cum se face că un om copt și sincer, mă rog, cu mutra lui tembelă de burghez oarecare, se ține de asemenea bazaconii? Dacă ar fi unic în Anglia — și nu numai în Anglia — dacă n-ar reprezenta un întreg „curent artistic”, nu numai că nici o Academie, fie ea și regală, și britanică, nu i-ar reține vreo pînză, dar oricine l-ar trimite la cel mai bine utilitat spital de boli nervoase. Descoperit ca șarlatan, desigur că poliția l-ar fi arestat de mult. Dar nu! Mister Gear e un simbol al artei aberative, decadente — în floare în lumea capitalistă și sprijinită oficial. De ce? Pentru că o astfel de artă dovedește o totală lipsă de idei. Și propagarea lipsei de idei este necesară marilor industriași, marilor bancheri,

teni peste întinderile albe de gheață.

— Reinhold, miine o să venim din nou în acest loc — i-au spus la despărțire.

Ce păcat însă că a doua zi, grăbit să nu întîrzie la înfîlnire, domnul Schmidt și-a uitat acasă aparatul fotografic... Mare păcat, într-adevăr! Era unica ocazie să-i vedem și noi pe marțienii săi. Așa, sîntem nevoiți să-l credem pe cuvînt...

Faptele nu se sfîrșesc însă aici. După o mică excursie cosmică, domnul Schmidt i-a rugat pe marțieni să-l ducă la Mînchen, la Con-

gresul U.F.O. (Unidentified Flyng Objects—obiecte zburătoare necunoscute), dar a fost refuzat. Din această pricină, participanții la cel de-al

IV-lea Congres al U.F.O. — al ufologilor, cum își spun ei — n-au putut vedea cu proprii lor ochi pe miraculoșii marțieni, ceea ce nu i-a îm-

piedicat însă să-l aplaude îndelung, ba chiar frenetic, pe domnul Reinhold Schmidt din San Francisco, unul dintre pușinii oameni de pe

mapamond care au avut fericierea să vadă și să stea de vorbă cu ființe de pe alte planete!

Congresul ufologilor de la

Mînchen a dezbătut multe probleme. La vastul schimb de experiență, unii din ufologi au prezentat „fotografii” iar alții, ca domnul Schmidt,

au relatat fapte „trăite”. Numai că în fotografiile prezentate erau niște umbre care aduceau a pămînteni sadea, truc la îndemîna oricărui fo-

tograf amator, iar faptele relate n-au avut nici un martor.

De fapt, ca să fim sinceri, martorii există. Ei l-au îngrijit un timp foarte îndelungat pe domnul Schmidt pe cînd era pensionarul unui sanatoriu de alienați mintali. Încă de pe atunci, tulburările lui viziuni le-au dat mult de furcă îngrijitorilor. Cum însă nimeni nu-l prea băga în seamă la sanatoriu, domnul Schmidt a căutat un mediu mai intim. Și l-a găsit la Mînchen, unde fiecare ufolog a venit cu viziunile lui personale. Dar domnul Schmidt i-a dat gata pe toți. Bravo, Schmidt! Ești un nebun adevărat.

I. CORIBAN

Nemaipomenitul voiaj al domnului Schmidt

co, portavionul „Bonne Homme Richard” a descărcat „efectele casnice” ale contraamiralului, de unde au fost apoi transportate la „sediul central” din Kentfield. S-a întîmplat însă un lucru. Un matroz care nu-l avea la inimă pe acest Erdman — renumit, cum scrie însăși presa americană, pentru grosolănia sa — tot transportînd de pe portavion bagajele acestuia, a constatat că bidoanele metalice miroseau a alcool. Și l-a denunțat. Fapt urmat de descinderea din Kentfield.

...Văzîndu-i pe poliști cum îi răscolesc vila, contraamiralul țipă indignat:

— Cum vă permiteți o asemenea suspiciune impertinentă față de un înalt ofițer al atotputernicei armate americane?

Dar, ca o ironie a soartei, tocmai în acel moment, sub biroul

din cabinetul amiralului s-a descoperit o pivniță secretă în care se aflau... 50 de butoaie cu băuturi. Într-un perete al altei încăperi s-a descoperit și o ușă secretă care ducea într-o cameră. Aci se „păstrau” ...800 de sticle de whisky, gin și alte

băuturi spirtoase. Sosit de urgență la fața locului, corespondentul revistei „Time” a primit următorul răspuns din partea amiralului angrosist de alcool:

— Ce să fac, băieți? M-am gîndit că am să reușesc o ispravă în stil mare. Dar de data asta nu mi-amers...

Cazul lui Erdman, în loc de a stîrni indignarea cercurilor conducătoare de la Pentagon și de a fi condamnat ca un exemplu de afațerism și de decădere morală a ofițerilor superiori americani, a provocat... compasiune. Dovadă —

atitudinea ziarului flotei maritime militare a S.U.A., „Navy News”, care n-a găsit nimic mai bun de scris despre matrapazlicurile amiralului, decît următoarele: „Amiralul a avut un ghinion evident. Voia și el să facă un business, dar n-a reușit...”

Contraamiralul a fost imediat

luat în brațe de înaltele personalități din conducerea Pentagonului. Procurorul serviciului de transporturi militare a renunțat la anchetă, cazul fiind predat procurorului flotei; la rîndu-i, acesta a refuzat să facă cercetări, cazul ajungînd să fie „studiat” la Ministerul Justiției; dar și aici persoane influente fac presiuni pentru clasarea dosarului.

Cazul Erdman nu este unic. Meru se petrec zeci și zeci de asemenea fărădelegi în rîndurile personalului de toate gradele din forțele armate ale S.U.A. William Erdman, contraamiralul american, este doar un nume dintr-un lanț și reprezintă o ilustrare extrem de grăitoare a moravurilor decăzute care domnesc în rîndurile forțelor armate ale S.U.A.

C. ROMAN

FRANKENSTEIN!

marilor exploatare, ca aerul și ca ...șampania. Cu cât omul va gândi mai puțin, și dacă se poate de loc, cu cât va fi mai smuls din realitatea imediată și plimbat prin „peisaje fantomatice”, cu atât mai liniștiți își vor face exploatarea treaba lor murdară și sîngeroasă. De aceea poate exista pe lume — vorbim de lumea capitalistă — un pictor furnizor ca Gear și o clientă regală ca Academia britanică.

Iată un alt „artist” englez: sculptorul Anthony Caro. Într-un oarecare parc din Londra, i s-a expus opera masivă în bronz: „Trupul femeii”. Priviți-l! De bună seamă că asemenea trup n-a avut nici mama noastră Eva, căci atunci n-ar mai fi mușcat tata Adam din măr, chiar dacă ar fi fost domnesc. Dar asemenea trup n-are nici antropoidul, înspăimîntătoarea gorilă, și n-a

avut nici pitecantropul proaspăt ieșit din cavernă. De cînd există sculptură și pictură — din antichitate și pînă azi — și de cînd aceste arte s-au oprit să ne dea imaginea corpului uman, ele au exprimat cînd grație, cînd vigoare, cînd avînt, cînd reverie. Dacă uneori ne-a reprezentat adevărați monștri, artistul a făcut-o ca să ne dezguste de ceea ce era monstruos la anume personaje sau idei și nu să ne scîrbească de om și de aspectul lui fizic. Mister Caro însă vrea să ne arate „trupul femeii” îndeobște, cu scopul de a ne dezgusta de viață. Dezgustul de viață, ca și lipsa de idei, e una din lîntițele care cresc învoalte pe cloaca societății burghize ori mușetele care se adună pe hoitul ei în putrefacție.

„Firește „sculptorul” britanic nu izbuteste să

dezguste de viață pe toți oamenii. Omul simplu care e grădinarul parcului unde capodopera e expusă, un anume Ted Baker, se uită la ea ca la altă drăcovenie, cu oarecare nedumerire, dar și cu ironie interioară. Bravo, Ted Baker!

O mostră de „artist” englez mai e și „sculptorul” Leslie Thornton. Lucrările sale sînt expuse, mă rog, la Gimpel Fils Art Gallery din Londra. Barem pe mister Gear l-am văzut cu penelul în mînă, muiat în culoare și dînd cu el pe pînză. Adică l-am văzut folosind mijloacele clasice, consacrate, ale picturii. Thornton — aș! — nu se mulțumește să exprime alandala te miri ce; mai mult: el găsește ceva banal să folosească mulajul de ipsos ori dalta și piatra. Și atunci, ia tu acetilenă, oxigen, niscai tije de aramă dezoxidată, apucă-te să le sudezi — și gata! Nici Michelangelo nu te mai întrece! Thornton are dreptate. Lipsa de idei, dezgustul de viață și celelalte nu pot fi bine exprimate cu aceleași unelte cu care Rodin, de exemplu, a sculptat „Gînditorul” ori Botticelli a pictat „Primăvara”. De aceea s-a și apucat hilarul maestru să sudeze încheieturile „Omului șezînd pe un scaun” — ultima sa capodoperă baliverno-sculpturală.

Că uneltele artei trebuie schimbate cînd te-ai apucat să schimbi și arta, ne-o arată și „pictorița” germană Ilse Susanne Dvinger din Düsseldorf. Șarmanta artistă este plină, ca să zicem așa, de talent. De un talent nemaiîntîlnit. Ce tije de aramă? Ce acetilenă? Ce oxigen? N-ai nevoie decît de buze. Pupi — și gata tabloul! Îți mai trebuie, firește, o pînză și vreo cinci tuburi de ruj. Da, cu buzele unse de ruj, aplicate pe o pînză bine întinsă, crezi capodopere care vor fi etalate la o expoziție din Hanovra. Ah, să fi avut Leonardo da Vinci buzele senzuale ale lui frau Ilse și rujul fabricat în Germania occidentală, ce mai Mona Lisa ne-ar fi pupat... vreau să zic ne-ar fi pictat!...

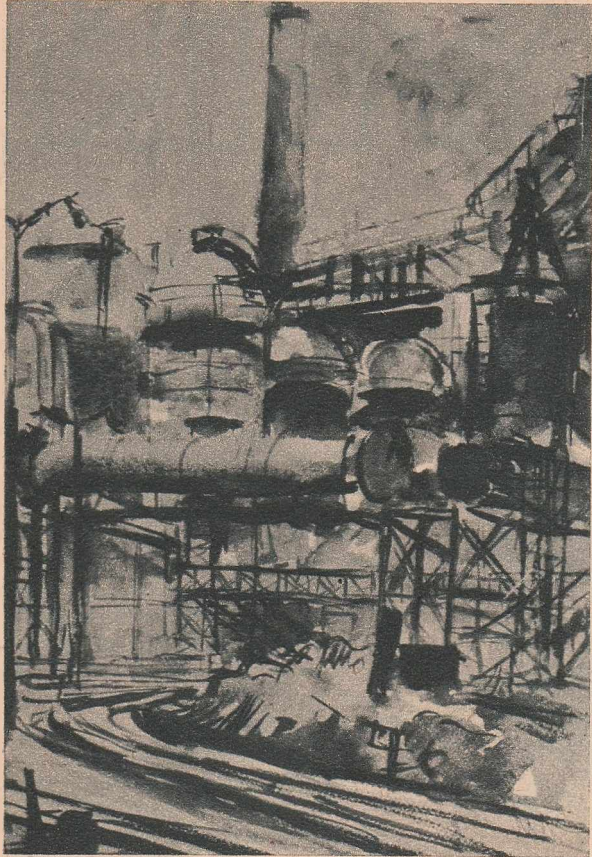
★

...„Să presupunem că un pictor ar avea ideea să așeze pe un grumaz de cal un cap de om și că restul corpului, alcătuit din mădulare luate de ici, de colo, le-ar acoperi cu pene în tot soiul de culori; așa fel, că un bust frumos de femeie s-ar termina printr-o hidoasă coadă de pește. Privind tabloul ăsta, n-ați rîde în pumni, prieteni?”

S-ar părea că am pus noi pe cineva să scrie aceste șiruri acum, în grabă, pentru a sprijini vederile noastre asupra artei. O, nu! Ele au fost scrise acum două mii de ani. Și le-a scris nepieritorul poet latin Horațiu, mort în anul 8 î.e.n. Întrebarea cu care se încheie pasajul citat alcătuiește un vers celebru: *Spectatum admissi risum teneatis, amici?* Dacă a rîs Horațiu, acum două milenii, numai presupunînd că vreun pictor ar putea să cadă în asemenea „aiureli de om bolnav” (*aegri somnia* — le numește el), atunci e clar că noi sîntem îndreptățiți să leșinăm de rîs, privind asemenea mostre de pictură și sculptură ce întruchipează aievea coșmarurile bolnăvicioase ale artei decadente apusene.

Și încă! Pentru discuție, inițial noi am acceptat că „artiștii” aceștia ar fi cît de cît sinceri. Dar dacă am pune la socoteală că, de fapt, sînt niște respingători escroci!... Rîsul nostru s-ar preschimba în bită.

GHEORGHE COCLITU — elev
(fiu de siderurgist din Hunedoara)

„Peisaj industrial”
(Hunedoara) Pre-
miul I

Deschisă în sala Consiliului Central al Sindicatelor, din bulevardul 6 Martie, Expoziția biennială de artă plastică a amatorilor reține atenția prin valoarea ei ridicată, prin tematica foarte diversă, prin varietatea modalităților artistice folosite și prin bogăția surselor de inspirație. Expoziția face totodată dovada a numeroase încercări reușite și devine astfel cea mai bună manifestare de acest fel de până acum. Bienala demonstrează progresul impresionant al artei plastice amatoare din țara noastră. Oameni cu cele mai diverse profesii și de vârste diferite (muncitori, țărani colectivști, elevi, studenți, tehnicieni și funcționari) se întâlnesc în expoziție prin lucrările lor și aduc prin ele suflul țării, marile prefaceri, tumultul muncii creatoare, colosii industriei, frumusețile pământului nostru și chipul oamenilor noi în mijlocul cărora trăiesc și muncesc. Mulți au fost premiați pentru izbânzile lor, materializate în lucrări de valoare deosebită. În plus, în expoziție sînt multe lucrări ai căror autori au tot dreptul să aspire la viitoarele premieri.

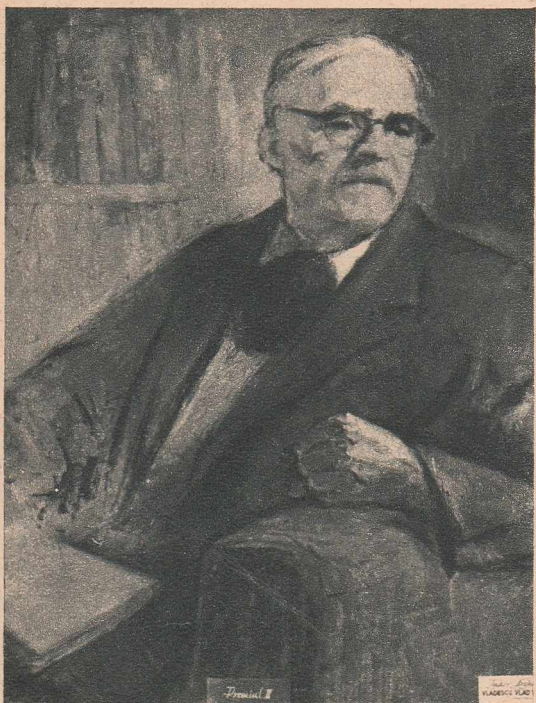
Tr. PROSAN

BIENALA artiștilor amatori

ANA CONSTANTIN, țesătoare

„Înscrisoare în G. A. C.”
Premiul II

VLĂDESCU VLAD NICOLAE, „Tudor Arghezi”
tehnician din București Premiul II

MIHAIL MIHALCEA, colectivist din Dragalina,
reg. București

„La prașilă” — Mențiune

Ochelari speciali pentru televizor

Unul din neajunsurile pe care le prezintă ecranele de televiziune — și chiar cele cinematografice — este că lumina lor obosește ochii. Aceasta se întâmplă, bineînțeles, după o vizionare mai îndelungă, oboseala fiind mai slabă sau mai intensă în raport cu sensibilitatea ochilor fiecărei persoane. Totuși se pare că numărul celor care se plîng de această oboseală e destul de mare, din moment ce oamenii de știință s-au gândit la remedierea fenomenului. Astfel, tehnicienii cehi care lucrează la fabrica de sticlă din Svov au pus la punct niște lentile speciale de ochelari — ce pot fi fabricate cu sau fără dioptrii — și care au proprietatea de a absorbi complet razele albastre și violete din spectru, precum și excesul de raze galbene și verzi.

Privit prin asemenea ochelari, care nu sînt de loc incomozi, ecranul televizorului nu-și pierde nimic din claritate și calitatea imaginii, în schimb nu mai obosește ochii telespectatorului.

Aceiași ochelari pot fi folosiți de spectatori cinematografelor precum și de motocicliștii sau automobilisții care circulă pe vreme de ceață.

În curînd vom minca pepeni... fără simburi

În localitatea Ujmajor din R.P. Ungară funcționează o stațiune experimentală care-și bazează activitatea pe metode micurîniste.

În frunte cu cunoscutul cercetător Nagy Lászlo, colectivul acestei stațiuni a obținut, prin încercare și prin tratare științifică, diferite soiuri noi de legume și fructe mai mari decît cele obișnuite și mult mai bogate în vitamină.

Printre cele mai de seamă realizări ale acestui colectiv de experimențatori se relevă, în ultimul timp, obținerea unor pepeni galbeni și verzi total lipsiți de simburi. Acest nou soi de pepeni se cultivă după o metodă cu totul specială, dar nu mai complicată decît cea tradițională — metodă care a fost comunicată acum tuturor gospodăriilor de stat, pentru folosirea ei pe scară largă.

Aceiași colectiv s-a remarcat mai înainte prin obținerea unui nou soi de roșii, al căror mare avantaj constă în faptul că — fără ajutorul elementelor artificiale — pot fi recoltate la 90 de zile după însămînțare, chiar dacă timpul n-a fost în totul favorabil culturii.

După ochi, a apărut și urechea electronică

Dacă fisurile produse în conductele de gaze pot fi detectate chiar prin simplul simț olfactiv al omului, în schimb spărturile în conductele de apă nu pot fi sesizate decît atunci cînd ajung să aibă un efect exterior. Cum însă infiltrațiile cele mai mici sînt periculoase, specialiștii unguri s-au gândit să găsească o metodă practică pentru descoperirea fisurilor și la aceste conducte. Ei au realizat astfel un aparat portabil, format dintr-un microfon ultrasensibil cu un amplificator cu tranzistori și o pereche de căști, cu care se poate detecta ușor cea mai mică spărtură a conductei.

Amplificatorul intensifică de 7.000 de ori zgomotul produs de infiltrație. Întregul aparat funcționează cu ajutorul a două baterii de lanternă obișnuite și e foarte ușor, așa că poate fi plimbat fără nici un efort pe orice traseu de control.

CURIOZITĂȚI DESPRE INSECTE

Insecte inamice...

Ca după un incendiu arată pădurile după ce au trecut hoardele nesătute ale omizilor, care distrug afit frunzele și cetina, cit și mlădițele tinere și rădăcinile copacilor. Ca după un incendiu arată lanurile de grâu după trecerea lăcustelor.

Cum se poate lupta împotriva insectelor dăunătoare, cum pot fi ferite pădurile și semănăturile de acțiunea lor nimicitoare? Un răspuns eficient la aceste întrebări l-au dat — după cum se știe — chimiștii, care au creat o serie de mijloace de luptă împotriva dăunătorilor plantelor. Dar substanțele găsite de ei nu constituie singura armă posibilă. Mai există și o alta, pe care ne-o pune la dispoziție însăși natura, și anume insectele care luptă împotriva celor dăunătoare, fiind, cum s-ar spune, inamicele lor pe viață și pe moarte. Entomologii sovietici au observat că, de pildă, gândacul dăunător al alunului chinezesc este distrus de buburza din Orientul îndepărtat. Buba finețelor,

dăunătorul pădurilor de conifere și al pomilor fructiferi, are și ea inamici neînduplecați, care nu trebuie decît să fie corect utilizați.

... Și un dușman al termitelor

În ultima vreme, în paginile ziarelor vest-europene se scrie tot mai des despre orașe asaltate de... termite. Aceste insecte aduc serioase daune, rozînd vechile clădiri și podurile din lemn, stricînd cărțile bibliotecilor etc. Invazia termitelor a cuprins orașe ca Parisul, Hamburgul, Bologna, Veneția și altele. Chimicalele folosite împotriva lor nu dau totdeauna rezultate mulțumitoare. S-a descoperit însă recent o ciupercă care parazitează o specie de termite, aducînd moartea purtătorilor ei, căreia i se datorează pieirea unor colonii întregi. Rezolvarea problemei cultuurii acestei ciuperci va face posibilă lupta eficientă împotriva termitelor, care devin un inamic tot mai redutabil al orașelor vechi.

— Cîtă bătaie de cap avem cu îmbrăcămintea noi, femeile mai pline.

— Dar să știi că a fi „rotunjoară“ prezintă și avantaje: în primul rînd un ten luminos și o bună dispoziție ineputabilă, calități care fac din purtătoarea lor o femeie foarte agreabilă. Esențialul e să și le scoată în evidență. Dar mai ales să evite orice stridență în îmbrăcăminte. Tot ce e exagerat, încercat, tot ce atrage atenția asupra siluetei. Într-un cuvînt, sobrietate.

— Un cuvînt plin de... interdicții. Culori — nu! Imprimeuri — nu!

— Nicidecum. Nu vîd de ce n-ai purta și tonuri clare, saturate, și chiar culori deschise, cu condiția ca linia modelului să-ți avantajeze silueta. Mai puțin recomandabile sînt tonurile dulcege, pastelurile, și cu atît mai puțin combinațiile de culori tranșante, care subliniază silueta. În ce privește imprimeurile, n-am nimic împotriva celor cu desene mărunte, geometrice, a imprimeurilor „topite“ și, firește, a clasiceilor dunguși pepituri.

— Dar țesăturile?

— Cele mai merite sînt stoffele netede, cu țesătura deasă și rigidă, care cad greu. Pentru că ai pomenit adineauri de interdicții, voi menționa totuși cîteva: Nu, țesăturilor suple, moi, fluide, care mulează formele! Nu, stofelor greoaie, în relief, buclate sau păroase (urson)! Nu, mătăsurilor lucioase sau transparente, imprimeurilor gigantice, danțelelor, voalurilor!

— Aceste nu-uri nu mă sperie: bunul simț m-a pus de mult în gardă

împotriva unor asemenea ispite. Mai greu îmi vine să aleg croiala.

— Trebuie în primul rînd respectate cîteva principii de bază. De pildă, o rochie foarte ajustată nu te face niciodată să pari mai subțirivă... ci dimpotrivă!

Formele corpului trebuie doar sugerate și nu marcate. De aceea nu voi obosi recomandîndu-ți linia cu talia ușor lungită, eventual bluzantă, cînd soldul nu e prea voluminos. Pentru femeile cu talia relativ subțire față de bustul și soldurile proeminente, e mai nimerită croiala de două-pieșes, care com-

pensează diferența de volum. Un abdomen proeminent poate fi mascat prin două-trei cute necălcate de o parte și de alta a fustei. Dacă ai brațe voinice, vei purta minci drepte și nu prea scurte; în nici un caz chimono. Tăieturile, buzunarele, garniturile (discrete!) tratate pe verticală subțiază silueta. În general însă e de combătut tendința onorată de a-și face cu orice preț rochiile cu „model“, îngrămădind fără rost fel de fel de croieli, drapeuri, garnituri etc., care numai elegante nu sînt și în plus atrag atenția asupra imperfecțiunilor siluetei.

POȘTA redacției

CĂLIN VASILE — București. Despre Atlantida pomenesc mai mulți autori ai antichității, printre care și Platon. El vorbește despre o insulă fabuloasă, care ar fi fost înghițită de apele Oceanului Atlantic într-o noapte și o zi. Geologii și biogeograful de mai tirziu au admis, la rîndul lor, existența acestui pămînt, care s-ar fi întins de la Mauritania pînă la coasta Venezelei, înglobînd insulele Capului Verde, Canare și Madere, precum și locul pe care se află azi Marea Sargaseilor. (Într-adevăr, sargasele se reproduc prin butășire naturală, ca unele plante de uscat, iar printre ele trăiește singura insectă cunoscută a oceanelor). Platon afirmă că scufundarea s-ar fi produs cu 9000 de ani înainte erei noastre.

SUCIU VERONICA — Tîrgoviște. Cuvîntul „stomatologie“ n-are nici o legătură cu bolile de stomac. El își are originea în cuvîntul grec „stoma“ care înseamnă gură, nu în latinescul „stomachus“, care înseamnă stomac. De aceea specialitatea „stomatologie“ în medicină se li-

mitează la bolile gurii și ale dinților. E clar? Cîț despre cuvîntul „ateroscleroză“ pe care l-ați înțeles recent, acesta vine să înlocuiască mai corect vechiul „arterioscleroză“. Noua expresie se trage din cuvîntul grec „athera“ (cocă, pastă), indicînd fenomenul de aderanță a grăsimilor la peretele interior al arterelor.

VASILIU MIRCEA — Focșani. După constatările zoologilor, cel mai iute la fugă dintre animale este ghepardul (animal sălbatic, înrudit cu pisica). În primele secunde de la pornire, acesta atinge viteza de 144 km/oră. În medie, animalul acesta fuge cu 110-112 km pe oră. După ghepard, urmează gazela cu 98 km/oră, iepurele cu 70 km/oră și, în sfîrșit, calul de curse, cu 68,8 km/oră. Rezistența cea mai mare la fugă o are însă lupul, care își poate menține viteza de 48 km/oră, pe o distanță de peste 100 de kilometri.

VIROAGA ION — Pitești. În mod științific s-a dovedit că veninul de albine se poate fo-

loși cu succes în combaterea mai multor boli, printre care reumatismul, guta, furunculoza, unele boli de piele, precum și unele boli de ochi. De aceea veninul de albine se și recoltează pe scară intensă, mai ales în Uniunea Sovietică și în R. D. Germană. O dată recoltat, veninul e infolat și folosit apoi atît în injecții cit și în preparate unguente. Aceste recoltări și folosiri se fac însă în anumite condiții precise, așa că nu vă recomandăm să le încercați singur. Pe cale sintetică, cu toate experiențele făcute, nu s-a reușit încă a se produce acest venin.

CORB TEODOR — București. Frica dv. de reptile este exagerată. Mai întîl trebuie să știți că un șarpe nu atacă omul decît atunci cînd e amenințat sau călcat cu piciorul (numai șarpele boa vinează, dar acesta nu trăiește la noi în țară). Apoi, dacă sinteți încălțat cu bocanci sau cu cizme, n-aveți a vă teme nici în cazul cînd din

întîmplare ați călcat pe vreunul. În sfîrșit, în timpul nopții, în genere șerpii nu circulă sau, dacă o fac, sînt pe jumătate amorțiți — mai ales în aerul rece al muntelui. Dacă ați observat vreunul lîngă cort sau chiar sub cort, noaptea, să știți că n-a venit acolo cu alte intenții decît de a se încălzi. Pîți deci mai curajos și continuați-vă excursiile liniștit.

FIX EDUARD — Tulcea. Ceea ce am publicat în revistă despre imitarea lemnului de esență rară era rezultatul unor experiențe făcute de specialiștii care caută formule noi pentru înlocuirea materialelor de construcție și de mobilă. Aceștia dispun desigur de instalațiile și utilajele necesare unor asemenea experiențe. De aceea nu vedem cum ați putea obține aceleași rezultate pe cale pur manuală, afară de cazul cînd fantezia și priceperea dv. ar născoci o invenție. În orice caz, noi nu vă putem da alt stat decît să vă adresați eventual unui colectiv

de specialiști în ale timpăriei.
VOINESCU ZAHARIA — Craiova. Posta societară a Teatrului Național din Craiova, Mya Theodorescu, n-a jucat nici în filmul „Ginere fără voie“ și nici în „Lia“. Comical Inlian, de asemenea. Faptul îl atestă chiar unul dintre realizatorii filmului „Ginere fără voie“. E regretabil că almanahul de care vorbiți publică asemenea informații necontrolate.

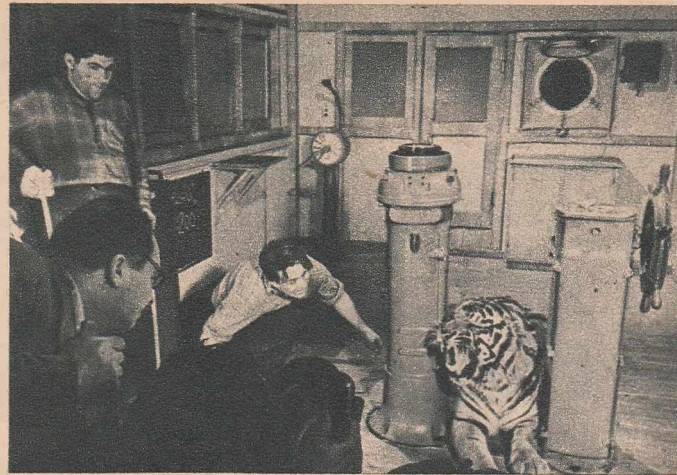
PAULIUC EUGEN — Galați. Cum am putea să vă demonstrăm, printr-o comparație plastică — așa cum pretindeți — cît e de mare un atom? Ni se pare că am citit undeva și noi comparația de care ne vorbiți, în care se arată că dacă s-ar mări un om în proporția în care ar trebui să se mărească un atom spre a ajunge la dimensiunile unui punct tipografic, omul ar trebui să măsoare 1.700 de kilometri în înălțime. Ce vreți comparație mai...plastică decît aceasta?

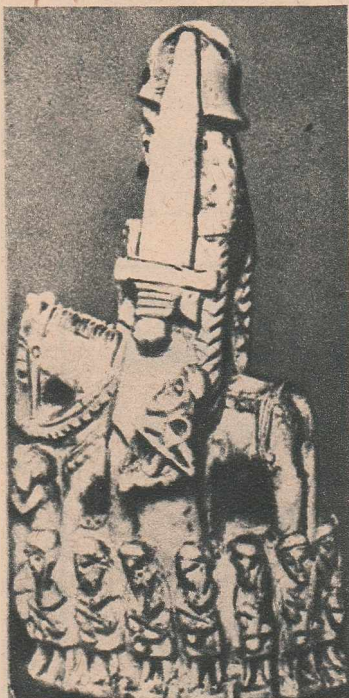
„STRĂMOȘUL” TROMPETEI. După părerea unor specialiști, instrumentul din fotografie, impodobit cu un cap de reptilă și datînd din secolul al XVIII-lea, este strămoșul gălăgioasei trompete de azi. Denumit „trombone a tiro”, „bunicul” trompetei se „odihnește” într-o expoziție de instrumente muzicale deschisă recent la Roma.

AU SCĂPAT DIN CUȘCĂ! În noua comedie cinematografică în culori „Croazieră... cu dungi”, terminată recent în studioul „Lenfilm”, sînt descrise cîteva întîmplări din viața marinarilor — de pe un vas care aduce în patrie animale exotice pentru grădinițe zoologice. O maimuță năstrușnică deschide cuștile fiarelor, care devin vremelnice stăpîne pe vas. De aici, situații tragicomice care, ca în orice comedie, se încheie cu bine. Fotografia reprezintă o scenă din cursul filmării.

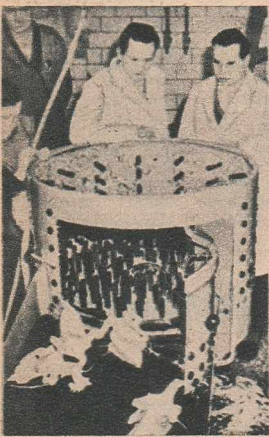
LA SAINT LOUP SUR THOUET, o mică localitate în centrul Franței, inundațiile recente au fost atât de puternice încît apa a ajuns să pătrundă pînă și în incinta bisericii situate pe un teren mai ridicat.

ȘAHUL ÎN URMA CU ȘAPTE SECOLE. În prezent piesele de șah se confecționează din lemnul cel mai obișnuit, sînt ușoare și lesne de mînuit. Înainte cu secole însă, fiecare piesă de șah era dăltuită cu migală în fildeș, în os, în tot felul de roci. Această figură de șah, originară din Arabia, care reprezintă un cal (cu călăreț însă!) este sculptată din dinți de morskă și datează din secolul al XIII-lea.

OTRAVĂ SPIRITUALĂ. În Berlinul occidental neonaștii se dedau la deșănțate manifestări de apogiere a hitlerismului. În așa-zisele cluburi de lectură pentru tineret se tăfăie, în văzul tuturor, cărțile lui Hitler, Goebbels, Rosenberg și ale altor „ideologi” ai fascismului. Cu caracter de piesă de muzeu, lîngă aceste cărți este expus și pumnalul, simbol al fărâdelegilor hitleriste.

90 DE ANI DE VIAȚĂ, dintre care 60 pe tărîmul artei plastice — iată bilanțul cu care se mîndrește venerabilul sculptor maghiar Márk Vedres. Artistul nonagenar, care și-a făcut ucenicia în atelierul marelui Rodin, dăltuie și azi chipuri de oameni ai muncii din Ungaria populară.

JUMULEALĂ LA MINUT... În orașul Naumburg din R. D. Germană industria locală a construit un ingenios agregat care jumulește zece păsări în timpul record de zece secunde.

DESCOPERITOR DE COMETE. O interesantă activitate științifică depune astronomul ceh Antonin Mrkos care, lucrînd la Observatorul astronomic de pe muntele Lomnice, a reușit să descopere în 12 ani 15 noi comete.

Arrasurile poloneze s-au reîntors în patrie

După mai bine de 20 de ani, vestita comoară de la Wawel (Polonia) s-a reîntors în patrie. La astfel sfîrșit odiseea valorosului tezaur al poporului polonez, tezaur care la începutul celui de-al doilea război mondial fusese evacuat în Canada, spre a fi ferit de urgia hitleristă. Printre obiectele de artă ale comorii de la Wawel se află și un număr de 132 goblenuri țesute cu secole în urmă de vestiții meșteri din orașul francez Arras, goblenuri care au rămas cunoscute sub numele de arrasuri.

Primele arrasuri — țesute din fire de lînă, mătase sau aur și înfățișînd scene mitologice, biblice sau animaliere — au intrat în Polonia în timpul domniei regelui Sigismund I. Mai toți domnitorii Poloniei de mai tîrziu, singurii care puteau plăti sumele enorme care se cereau pentru aceste opere de artă, au continuat să cumpere asemenea piese. Regele Sigismund II August, de pildă, a reușit să achiziționeze în timpul domniei sale nu mai puțin de 350 arrasuri. După moartea țesutului dintre regii dinastiei Jagello, colecția de goblenuri a fost așezată în vestitul castel Wawel din Krakovia, devenind tezaur național și reîntors în patrimoniul statului polonez.

Dar istoria zbuciumată a Poloniei avea să-și pună amprenta și pe destinul acestei valoroase colecții de obiecte de artă. Războaiele pustiitoare de mai tîrziu au ca urmare pierderea sau distrugerea a numeroase piese prețioase. După a treia împărțire a Poloniei, în 1795, arrasurile au fost duse în Rusia țaristă, fiind înapoate Poloniei abia în 1921, de către guvernul sovietic.

În urma atacului mișelesc al trupelor hitleriste împotriva Poloniei, în 1939, tezaurul a fost evacuat. La 18 septembrie 1939 un tren încărcat cu numeroase lazi adăpostind 264 obiecte din tezaurul național, printre care și 132 arrasuri, a trecut granița polono-romînă. După nenumărate peregrinări — și după ce străbătuse aproape întreaga Europă sub amenințarea distrugerii sau a confiscării de către trupele hitleriste — la 15 iulie 1940 transportul a ajuns în Canada.

După terminarea războiului, guvernul polonez a întreprins în repetate rînduri demersuri în vederea reîntrării în posesia prețioasei colecții de arrasuri. A fost nevoie de 15 ani de tratative neîntrerupte și iată că, în sfîrșit — în ciuda opoziției înversunată a anumitor cercuri clericale și a rămășițelor emigrației reacționare poloneze — prețioasa comoară a revenit pe pămînt polonez, unde urmează a fi reinstalată în castelul-muzeu Wawel.

Unul din cele „132”: asa-numitul „arras grotesc”, purtînd în mijlocul stemei regale inițialele lui Sigismund August.

